БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 74 (3812).

16 АПРЕЛЬ
СЕШАНБА
1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ҲАММА НАРСА ИНСОН УЧУН

ССCР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

СССР Олий Совети Президиуми ўзининг 8 апрелда бошлаган ишини 12 апрелда Кремлда давом эттирди. Кун тартибига мамлакат ички ҳаётининг муҳим масалалари — маҳаллий Советларнинг иши, меҳнаткашларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини қараб чиқиш тартиби тўғрисидаги, СССР Олий Совети палаталари доимий комиссияларининг иш планлари ҳақидаги ва бошқа шу сингари муҳим масалалар киритилган эди.

Мажлисга СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бошчилик қилди.

СССР Олий Совети Президиуми «Гражданларнинг таклифлари, аризалари ва шикоятларини кўриб чиқиш тартиби тўғрисида»ги Фармоннинг лойиҳасини муҳокама қилди.

Меҳнаткашларнинг хатларини кўриб чиқиш тартиби 1967 йил сентябрда КПСС Марказий Комитетида муҳокама қилинган ва бу тўғрида махсус қарор қабул қилинган эди.

СССР Олий Совети Президиуми қонун характеридаги таклифларни тайёрлаш учун ўтган йили Президиумнинг комиссиясини тузган эди.

Совет давлати меҳнаткашларнинг энг муҳим демократик ҳуқуқларини, жумладан, шикоят бериш ҳамда шу шикоятнинг ўз вақтида ва тўғри қараб чиқилишига бўлган ҳуқуқини қонун билан мустаҳкамлашга ҳамиша катта аҳамият бериб келди. Комиссия тақдим этган фармон лойиҳаси мансабдор шахслар зиммасига тушган аризаларни белгиланган муддатларда ва моҳият эътибори билан қараб чиқиш мажбуриятини юклайди, меҳнаткашларнинг аризалари ва шикоятлари қай тартибда кўриб чиқилиб, ижро этилиши устидан зарур контроль ўрнатишни белгилайди, сансалорлик ва бюрократизмда, ариза берган кишиларни таъқиб этишда айбдор бўлган кишиларни маъмурий ва жиноий жавобгарликка тортишни жорий этади.

Президиум аъзолари мажлисда айтилган таклиф ва мулоҳазаларни ҳисобга олган ҳолда Фармон лойиҳасини тасдиқлаш ҳақида қарор қабул қилдилар.

Шу билан бир вақтнинг ўзида Президиум аъзолари СССР Олий Совети депутатларининг хатларини қараб чиқиш тартиби тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар.

Депутатларнинг мурожаатлари ва талаблари, одатда, ўз сайловчиларининг манфаатлари, ўз сайлов округларига кирувчи қишлоқлар, шаҳарлар ва районларнинг халқ хўжалигини ҳамда маданиятини ривожлантириш билан, меҳнаткашларнинг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ бўлган энг муҳим давлат масалаларига тааллуқли бўлади. Сайловчиларнинг наказларини бажариш — СССР Олий Совети депутатининг энг муҳим бурчидир.

СССР Олий Совети Президиуми депутатларнинг таклифлари ва аризалари давлат ва жамоат органларида, корхоналар ва муассасаларда қараб чиқилиб, уларни камида бир ой ичида, қўшимча ўрганиш ва текширишни талаб қилмайдиган таклиф ва аризалар эса ҳеч кечиктирмай ижро этилиши учун зарур чоралар кўрилиши керак, деб қарор қилди. Давлат ва жамоат органларининг раҳбарлари депутатлар мурожаатларининг ўз вақтида қараб чиқилиши ва тўғри ҳал этилиши учун шахсан жавобгардирлар.

Сўнгра Президиум аъзолари СССРда ҳисоб-китоб ва статистика тўғрисидаги қонун лойиҳаси устида бундан буён қилинадиган иш тўғрисидаги масалада фикрлашдилар. Бу лойиҳани ишлаб чиқиш 1964 йилда қонун лойиҳалар тайёрлаш комиссияларида бошланган бўлиб, шу лойиҳа юзасидан катта тайёргарлик ва тадқиқот ишлари олиб борилди.

КПСС Марказий Комитети 1965 йил сентябрь Пленуми қарорлари, СССР Олий Советининг саноатни бошқариш органлари системасини ўзгартириш тўғрисидаги масалаларга доир 1965 йил октябрда қабул қилган Қонун муносабати билан иқтисодий ислоҳот шароитида ҳисоб-китоб ва статистика масалаларини қўшимча равишда ўрганиш зарурати туғилди. Шу сабабли Президиум палаталар доимий комиссияларининг СССРда ҳисоб-китоб ва статистика тўғрисидаги қонун лойиҳаси устидаги ишни бутун саноат, транспорт ва капитал қурилишни планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги методларига батамом ўтказилиб, шу методларни қўлланиш тажрибасини умумлаштиргунча вақтинча кечиктириш тўғрисидаги таклифига розилик берди. Комиссиялар мазкур масалани ўрганиш ишини давом эттирадилар.

Палаталарнинг доимий комиссиялари СССР Олий Совети Президиумини ўзларининг 1968 йилги иш планлари билан таништирдилар. Доимий комиссиялар тўғрисидаги Низом СССР Олий Совети Президиумининг шу комиссиялар ишини координациялаб туриш ролини кўзда тутади, чунки комиссиялар қараб чиқадиган масалалар мамлакат халқ хўжалиги ва маданиятининг ниҳоятда хилма-хил соҳаларига тааллуқлидир.

Президиум аъзолари комиссияларнинг иш планларида муҳим давлат ва халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган масалалар борлигини мамнуният билан қайд қилдилар. Шу масалалар орасида халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани қандай бажарилаётганлигини контрол қилиш, бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш, аҳолига медицина ёрдами кўрсатишни яхшилаш, халқ маорифи ва аҳолига маданий хизматни яхшилаш масалалари бор.

Миллатлар Советининг савдо ва маиший хизмат комиссияси 17 апрелда қишлоқ жойларда чакана савдо ва умумий овқатланишни яхшилаш масаласини муҳокама қилмоқчи эканлигидан Президиум хабардор қилинди. Бу ҳақдаги тегишли таклифлар комиссияга айтиб берилган ва уларни депутатлар асосан маъқуллаганлар.

СССР Олий Советининг Президиуми доимий комиссияларнинг 1968 йилги ўзларининг иш планлари тўғрисидаги ахборотларини инобатга олди ва комиссияларнинг фаолиятини матбуотда кенгроқ ёритиш кераклигини айтди.

Иттифоқдош республикалар меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари фаолиятини тавсифловчи маълумотларни СССР Олий Совети Президиумига тақдим қилдилар. Ўтган йили маҳаллий Советларнинг сессиялари деярли ҳамма жойда қатъий белгилаб қўйилган муддатларда ўтказилди, шу сессияларда Советлар ижроия комитетларининг 97,2 проценти ҳисоб берди, ижроия комитетларнинг 90,3 проценти аҳоли олдида ҳисоб берди. 188 мингдан ортиқ йиғилиш бўлиб, уларда ижроия комитетларнинг ҳисоботи тингланди. Шу йиғилишларда 40 миллионга яқин граждан ҳозир бўлди. Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ишида аҳоли активлари яхши қатнашди. Шу йилнинг бошларида ижроия комитетларда 8 мингдан ортиқ штатсиз бўлимлар бўлиб, шу бўлимларда 77 минг актив ишлади.

Советларнинг ишида камчиликлар ҳам борлиги Президиумда таъкидлаб ўтилди. Чунончи баъзи жойларда сессиялар ижроия комитет аппаратининг кучи билангина тайёрланди, ўз қарорларининг ижросини контрол қилиш масалаларига ҳамиша ҳам лозим даражада эътибор берилаётгани йўқ.

Республикалар Олий Советларининг Президиумларига мавжуд нуқсонларни тугатиш чораларини кўриш топширилди.

Кун тартибида СССР жиноий ва тарбиялаш — меҳнат қонунларини такомиллаштириш масалалари ҳам бор эди. Маълумки, ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар жиноий қонунларининг асослари 1958 йилда қабул қилинган эди. Ўтган 10 йил мобайнида мана шу қонунларнинг айрим моддалари ва қоидаларини ўзгартириш зарурати туғилди. Шу мақсадда Президиум махсус комиссия тузган эди, бу комиссия ўз таклифларини Президиум муҳокамасига ҳавола қилди. Жумладан, жазодан муддатидан олдин шарт билан озод қилишнинг самарадорлигини ошириш тўғрисида, рецидивистларга қарши курашни кучайтириш, тарбия-меҳнат муассасалари фаолиятида қонунчиликни мустаҳкамлаш тўғрисида таклифлар ишлаб чиқилди. Президиум балоғатга етмаганлар учун меҳнат колониялари тўғрисидаги Низомни тасдиқлади.

Ҳукм қилинганларни афв этиш тўғрисидаги илтимосномалар, шунингдек, Совет гражданлигига қабул қилишни сўраб берилган аризалар ва бошқа масалалар ҳам қараб чиқилди.

СССР Олий Совети Президиумининг мажлисида СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари М. А. Яснов, Д. С. Коротченко, Ё. С. Насриддинова, Г. С. Дзоценидзе, М. А. Искендеров, К. Ф. Ильяшенко, Я. Э. Калнберзин, Н. Х. Арутюнян, А. А. Мюрисеп, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари С. М. Буденний, В. В. Гришин, А. И. Микоян, З. Н. Нуриев, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Ю. И. Палецкис, СССР Олий Судининг Раиси А. Ф. Горкин, СССР Бош Прокурори Р. А. Руденко, СССР Жамоат тартибини сақлаш министри Н. А. Щелоков ва бошқалар сўзга чиқдилар.

В. АМПЛЕЕВ,
М. ГЕРАСИМОВ,
ТАСС мухбирлари.

ЯНГИЙЎЛ районидаги Свердлов номли колхознинг Х. Миразизов бошлиқ звеносида сўнгги гектар ерларга чигит экилмоқда. Суратда: (чапдан ўнгга) участка бошлиғи И. Муҳиддинов ва О. Тиллаев ўртоқлар уруғлик чигитнинг қандай дориланганлигини кўздан кечирмоқдалар.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ).

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида эртаги сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштиришга катта эътибор берилмоқда. Суратда: Тўра Абдуқодиров бошлиқ участкада плёнка остида эртаги помидор ўстириш акс эттирилган.

А. Абалян фотоси.

ҲОСИЛДОРЛИК ОШАДИ

ПАРКЕНТ, («Тошкент ҳақиқати»нинг мухбиридан). Юқори Чирчиқ районидаги «Гулистон» колхозининг боғзорлари анча кўпайиб қолди. Соҳибкорлар кейинги бир неча йил ичида боғ-олмазорларни 554 гектар ерга етказиб, 21 гектар ерда анжир етиштирдилар.

Авваллари колхознинг токлари кўтарилмас эди. Ерда ётарди. Бу эса ҳосилнинг кўпайишига салбий таъсир этарди. Буни ҳисобга олган колхозчилар эндиликда илғорлар тажрибасидан ўрганиб, ишкомлар қилишяпти. Ўтган йили 10 гектар ердаги ток цементдан қилинган шпал ишкомларга кўтарилган эди. Бу эса ҳосилдорликни гектарига 4—5 центнердан-га кўпайтирди. Колхозчилар яна токни ишкомларга тарашга аҳд қилдилар. Олма кўчатларининг таглари чопилиб қўйилди. Токларга озуқа берилаяпти.

ПЕШҚАДАМЛАР

Оққўрғон районидаги, «XXII партия съезди» колхозида биринчи бўлиб чигит экишни бошлаган Ойниса Жайлова бошлиқ участка аъзолари ҳозирда ҳам илғорликни қўлдан бермаяптилар. Уларнинг бу йилги мақсади мавжуд 95 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 28 центнердан ҳосил кўтариш. Турдиқул Тўлабоев ва сеялкачи Ўринбой Йўлдошев каби азаматлар ўз вазифаларини сидқидил бажариб, бошқаларга ўрнак бўлаётирлар.

А. НОДИРОВ.

ИЛҒОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги коллегияси ва қишлоқ хўжалиги ҳамда тайёрлаш ишчи ва хизматчилар касаба союзи Марказий Комитетининг Президиуми Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги социалистик мусобақасининг 1967 йил якунларини кўриб чиқиб, бир қатор республика, ўлка, областларни зонал мусобақаси ғолиблари деб ҳисобладилар. Булар орасида Ўзбекистон ССРдан **Хоразм области** бор. Бу областга СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғи ҳамда 25 минг сўм пул мукофоти берилди.

Районлар ўртасида Сурхондарё областининг **Жарқўрғон,** Тошкент областининг **Янгийўл** районлари бор. Бу районларга СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроқлари, 10 минг сўмдан пул мукофоти берилди.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг коллегияси, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ишчи ҳамда хизматчилар касаба союзи Марказий Комитетининг Президиуми 126 колхоз ва 56 совхознинг мусобақада катта ютуқларни қўлга киритганликларини таъкидладилар ва улар СССР Министрлар Совети, ВЦСПС нинг кўчма Қизил байроғи ва биринчи даражали пул мукофоти билан тақдирландилар.

Мусобақада ғолиб чиққан 198 колхоз ва 228 совхозга СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва қишлоқ хўжалиги ҳамда тайёрлаш ишчи ва хизматчилар касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди.

Бу илғор хўжаликлар орасида Наманган область Наманган районидаги **«Москва» колхози,** Бухоро областидаги **«Шофрикон»** совхози бор.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг коллегияси ва қишлоқ хўжалиги ҳамда тайёрлаш ишчи ва хизматчилар касаба союзи Марказий Комитети Президиуми В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш ва қишлоқ хўжалиги соҳасида беш йиллик план топшириқларини муддатидан олдин бажаришда социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдиришга барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини чақирдилар.

ҚЎШИМЧА МАҲСУЛОТ

Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи зиммасига юксак мажбурият олиб ишламоқда. Йиллик давлат планини муддатидан илгари бажариш, В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга аҳд қилган. Барча фабрика ва цехларда социалистик мусобақа авж оляпти. Бунда актив иштирок этаётган аксарият коллективлар топшириқларни муваффақиятли адо этмоқдалар.

Шу йилнинг биринчи квартали якунлари бунга далил бўла олади. Тўқимачилар фидокорона меҳнат қилиш туфайли маҳсулотни реализация қилиш квартал планини ортиғи билан адо этдилар. Қўшимча ўнларча минг сўмлик турли-туман маҳсулотлар, шу жумладан 60 тоннадан ортиқроқ калава, 200 минг метрга яқин тайёр ип газламалар, 171 минг метр хом сурп ишлаб чиқарилди. Қўшимча 600 минг донага яқин ғалтак ип тайёрланди.

Тўқимачилар қўлга киритаётган бу ютуқларга деярли барча фабрикалар коллективлари муносиб ҳисса қўшдилар. Айниқса, биринчи тўқув, иккинчи йигирув ва ип фабрикаларининг улуши салмоқли бўлди. Улар квартал топшириғини зиёдаси билан адо этишди. Пешқадамларнинг март ойидаги иш кўрсаткичлари 103 процентдан зиёдроқни ташкил этди.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

АГРЕССОРЛАРНИНГ ВАҲШИЁНА ҲУЖУМЛАРИ

ХАНОЙ, 15 апрель. (ТАСС). ВИА агентлиги хабар беради: кеча Америка самолётлари Вьетнам Демократик Республикасининг осмон чегарасини бир неча марта бузиб, Куангнинь, Хабак, Лангшон, Хайфонг ва Намха вилоятлари тепасидан учиб ўтди. Кеча АҚШ самолётлари Ханойнинг 25 километр шарқи-шимолий ва шарқи-жанубидаги территориялар тепасига учиб келганлиги қайд қилинди. 13 апрелда Америка авиацияси Вьетнам Демократик Республикасининг осмон чегараларини бузиб, Шонла, Иенбай, Виньфу ва Тхайбинь вилоятлари тепасидан учиб ўтди. Баъзи самолётлар Ханойнинг 30 километр ғарби-шимолидаги районларгача келиб етди.

Америка самолётлари осмон чегараларини бузиб ўтиш билан бирга 13 апрелда Нгеан, Хатинь, Куангбинь вилоятларининг аҳоли зич жойлашган районларига ва Виньлинь районига ваҳшиёна ҳужум қилди. Америка авиациясининг шафқатсиз ҳужумлари натижасида Куангбинь вилояти ва Винь Линь райони аҳолиси орасида қурбон бўлганлар кўп. Шу районлардаги аҳоли яшаб турган жойларга моддий зарар етказилди.

ССCРНИНГ БУЮРТМАСИ БИЛАН

БУДАПЕШТ, (ТАСС). Венгриянинг кемасозлик ва кран-созлик заводида Совет Иттифоқининг буюртмаси билан бир мингинчи портал крани ишлаб чиқарилди. Бу кранни заказчига топшириш муносабати билан тантанали маросим ўтказилди.

Венгрия кемасозлик ва кран-созлик заводи 1946 йилдан бери Совет Иттифоқига портал кранлари тайёрлаб бермоқда. Шундан бери СССР завод маҳсулотининг энг катта харидори бўлиб келмоқда. Яқинда имзоланган Совет-Венгрия битимига мувофиқ шу вақтгача ишлаб чиқарилаётган беш тонналик кранлардан ташқари, бу завод ўн олти тонналик кранлар ҳам тайёрлаб беришга киришади.

(ТАСС).

КЕСКИН НОРОЗИЛИК

БЕРЛИН, 15 апрель. (ТАСС.) Ғарбий Германиянинг сув ости кемаларини овлайдиган кемаси Германия Демократик Республикасининг Кубадан Ростокка келаётган «Хелькер-Фройндшафт» кемаси билан Фемарн-Бельт бўғозида 13 апрелдан 14 апрелга ўтар кечаси тўқнашиб кетди. Германия Демократик Республикасининг кемаси бу тўқнашув натижасида шикастланган бўлса ҳам аммо бир амаллаб йўлини давом эттириб, 14 апрель эрталаб Росток портига кириб келди.

Шу муносабат билан Германия Демократик Республикасининг ташқи ишлар министрлиги вакили жуда кескин норозилик билдирди. У Германия Федератив Республикаси кемасининг бу ҳаракатларини қароқчилик ҳаракати деб айтиб, кемалар тўқнашганлиги натижасида келиб чиқадиган оқибатларнинг ҳаммаси учун Боннда халқаро ҳуқуқларни мана шундай бузиш ташаббусчилари тўла равишда жавобгар эканликларини уқтириб ўтди.

ҲИНДИСТОН АҲОЛИСИ

ДЕҲЛИ. Шу йил 1 мартда Ҳиндистон аҳолиси 519 миллион 770 минг кишидан иборат бўлди. 1967 йил октябрь ойидан бошлаб 1968 йил февраль ойигача ўтган 5 ой ичида аҳоли сони 5 миллион 460 минг кишига кўпайди.

(ТАСС).

АҚШНИНГ ИЧКИ ФРОНТИДАГИ УРУШ

Ҳал қилиб бўлмайдиган зиддиятлар Америка жамиятини кемириб бормоқда. Вьетнамдаги разил уруш эса кучли катализатор каби Америка жамияти кризисини чуқурлаштирмоқда. Америка халқи кенг қатламларининг урушга қарши норозилиги негрларнинг ирқий камситишга қарши олиб бораётган кураши билан қўшилиб кетмоқда. Мартин Лютер Кинг ўлдирилгандан кейин бу курашнинг кўлами беқиёс кенгайиб кетди.

Америка матбуоти бир неча кун мобайнида Қўшма Штатларни ларзага келтириб турган негрлар оммавий ғалаёнларининг дастлабки якунларини чиқарди. Негрлар ғазабининг тўлқини 123 шаҳарни ўз ичига олди. Ғалаён бўлиб турган олти кун ичида 43 киши ўлдирилди, икки минг уч юз киши жароҳатлантирилди, 19 мингга яқин киши қамоққа ташланди. Негрлар ғалаёнини бостирмоқ учун юз мингдан ортиқ солдат, миллий гвардиячи ва полициячини сафарбар қилишга тўғри келди.

Ўзининг кучи ва кўлами жиҳатидан мислсиз бўлган негрлар ғалаёнининг тугёни Американинг ҳукмрон доираларини қўрқитиб юборди. Конгрессда ҳам, матбуотда ҳам чуқурлашиб бораётган ички тангликни бартараф қилиш чоралари қўрилиши лозим деган гаплар эшитилмоқда. Жумладан АҚШ конгрессининг вакиллар палатаси уй-жой биноларини сотиш ёки ижорага бериш вақтида ирқий камситишни тақиқлаш тўғрисидаги қонун лойиҳасини шоша-пиша қабул қилди. 249 депутат қонун лойиҳасини ёқлаб, 171 депутат унга қарши овоз берди. Кинг ёвузларча ўлдирилгандан кейин негрларнинг қаҳр-ғазаби кучайганлиги натижасидагина бу қонун лойиҳаси қабул қилиниши мумкин бўлди. Кинг ўлдирилганидан кейин негрларнинг мисли кўрилмаган катта миқёсдаги ғалаёнлари — негр халқи сиёсий онги ўсганлигининг яққол далилидир. Негр солдатлар: биз Вьетнам чангалзорларида кимларнинг манфаатларини ҳимоя қилиб ҳалок бўлмоқдамиз? — деган саволни тез-тез такрорлайдиган бўлиб қолдилар.

Америка матбуоти: Вьетнамда қўлига қурол олган негрлар бу қуролни ўз мамлакатидаги золимларга қарши қаратиб қолмаса яхши эди, деб очиқдан очиқ ташвишланиб ёзмоқда. Шу билан бирга баъзи газеталар Вьетнамдаги уруш тўхтатилмас экан Америка негрларининг қашшоқлиги проблемасини ҳал қилиб бўлмаслигини эътироф қилмоқда.

А. РАЧКОВ,
Г. ШИШКИН.

(ТАСС).

АҚШ. Негр халқининг раҳбари Мартин Лютер Кингнинг ваҳшиёна ўлдирилиши тинчликсевар халқларнинг қаҳр-ғазабини уйғотмоқда. Қўшма Штатларнинг кўпгина шаҳарларида негр аҳолисининг ғалаёнлари авж олаяпти. Маҳаллий полициячилар билан негрлар ўртасида қуролли тўқнашувлар юз бермоқда. Суратда: Вашингтон шаҳри аланга ичида.

АП—ТАСС фотоси.

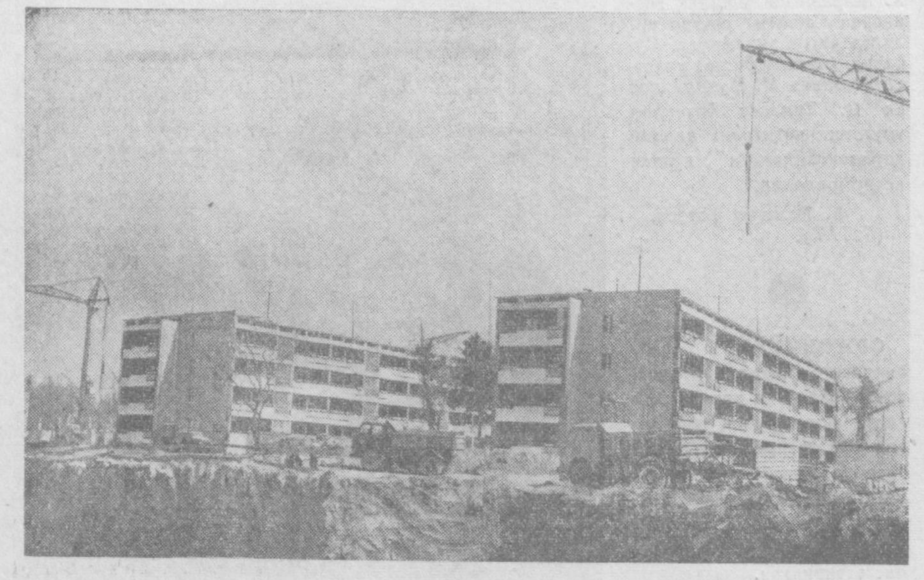

Москвалик бинокорлар икки йил ичида кўплаб турар-жой, 1960 ўқувчига мўлжалланган мактаб ва учта болалар боғчаси биноларини қуриб беришди. Улар тошкентликларни янада кўркам турар-жой ва маданий-маиший бинолар билан хушнуд этиш учун сидқидилдан курашмоқдалар. Суратда: 1-Марказдаги қурилиш майдони.

Р. Шамсуддинов фотоси, (ЎзТАГ).

ДЎСТ ВА МАСЛАҲАТЧИ

Соатали аканинг кўпдан бери боши қотиб юрарди. Ўғли Фозилжоннинг никоҳ тўйини мазмунли, кўпларга манзур бўладиган қилиб ўтказишни ўйларди. Ахир, тўй киши ҳаётида бир марта бўладиган воқеа! Шундай экан, келин-куёв ҳам, қариндош-уруғлар, ёру биродарлар ҳам шу воқеани узоқ вақт эслаб юришсин.

Шу хаёллар билан Соатали ака совуб қолган чойини эндигина бир хўплаган эди ҳамки, эшик очилиб ҳовлига Маҳамад Нортоев кириб келди. Соатали ака Маҳамадни кўрди-ю, худди олтин топиб олгандай севиниб кетди.

— Келинг, ука, келинг. Бир маслаҳатли иш билан эндигина олдингизга чиқмоқчи эдим. Келганингиз жуда ҳам яхши бўлдида, — деди у Маҳамадни ичкарига таклиф этиб.

— Қўлимиздан келадими ишқилиб? Қўлдан келган ишдан қочмаймиз.

Ўша куни сиёсий ташкилотчи Маҳамад Нортоев билан Соатали ака Абдиев алламаҳалгача маслаҳатлашиб ўтиришди. Ниҳоят, бир қарорга келиб, Маҳамад ўрнидан турди. Эртасигаёқ Маҳамад колхоз ва маҳалла активлари билан тўйни янгича ўтказишга келишиб олди. Ҳаваскорларнинг ўзлари тўйни қизитиб берадиган бўлишди.

Маслаҳатли тўй тарқамас, деганларидек Фозилжоннинг никоҳ тўйи ярим кечагача давом этди. Меҳмонлар, ёри-биродарлар тўйдан ниҳоятда мамнун ва хурсанд қайтишди. Тўй охирида Соатали ака Маҳамад Нортоевни маҳкам қучиб, дилидаги миннатдорчилигини билдирди...

Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхоз сиёсий ташкилотчилари фаолиятидан бир шингили бу. Колхоз сиёсий ташкилотчилари олиб бораётган бошқа ишлар ҳақида ҳам кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Турли касб вакилларидан 76 сиёсий ташкилотчи бу ерда 760 хонадонга бириктириб

СИЁСИЙ ТАШКИЛОТЧИЛАР ИШ ТАЖРИБАСИДАН

қўйилган. Омма ўртасида уларнинг ҳурмати баланд. Барча маслаҳатли ишлар уларсиз битмайди. Колхоздаги ҳар бир сиёсий ташкилотчи ўзига бириктирилган хонадонларда тез-тез бўлиб колхозчиларнинг аҳволидан хабар олади, қандай ютуқлар, нима камчиликлар бор — шуларни аниқлайди. Ёрдам керак бўлса, дарҳол бел боғлайди.

Сиёсий ташкилотчилар хонадонларда бўлганларида партия ва ҳукуматимиз томонидан қабул қилинаётган қарор ва ҳужжатларни ҳам кенг пропаганда қилмоқдалар. Улар ўтган йили КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Совет халқи фаровонлигини янада ошириш тўғрисида»ги қарорини бирма-бир хонадонларга кириб кенг тушунтирдилар. Бу қарор туфайли ҳозир 670 киши давлатдан қарилик пенсиясини олаяпти. Яна кўплаб пенсия ёшидаги колхозчиларнинг ҳужжатлари расмийлаштирилмоқда. Бу ишда ҳам сиёсий ташкилотчилар бош-қош.

Колхозчиларнинг уйлари замонавий рўзғор буюмлари билан жиҳозланмоқда. Деярли, барча хонадонлар радиолаштирилган. 400 га яқин оила «зангори экран» орқали берилаётган эшиттиришларни томоша қиляпти. 20 хонадон меҳнатдан келган даромадларига енгил автомашиналар сотиб олган.

Юбилей йилида 45 хонадон «зангори ёқилғи» билан таъминланди. 7000 метрлик водопровод қувури ётқизилиб, колхозчилар зилол сувдан баҳраманд бўлдилар. Яна кўплаб оила янги турар-жойлар қуриб яйраб истиқомат қилаяпти.

Колхозчиларнинг бундай фаровон, маданий турмушга эришишларида Маҳамад Нортоев, Камол Жўраев, Убайдулла Самиғов, Шокир Қодиров каби сиёсий ташкилотчилар хизмати катта. Эл-юрт улардан мамнун.

Ш. АМИРОВ.

ЧИРЧИҚ ШАҲАР ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

КУН ТАРТИБИДА—НОТ

160-қурилиш тресты бинокорлари меҳнатни илмий асосда ташкил этишга алоҳида эътибор билан қараяптилар. Яқинда бўлиб ўтган трест партия йиғилишида ҳам шу масала муҳокама қилинди. Унда трест бош инженери П. Бибер қурилиш ишлаб чиқаришида янгича методни жорий этиш ҳақида доклад қилди.

Трест партия ташкилоти коммунистлар, барча бинокорлар диққат-эътиборини қурилиш ишларини илмий асосда ташкил этишга, фан ва техника ютуқларидан унумли фойдаланишга қаратмоқда. Тармоқ графиги, меҳнатга аккорд системасида ҳақ тўлаш, янги усулларни жорий этиш туфайли ўтган давр мобайнида трестда қурилиш таннархи анча арзонлашди.

Музокарада сўзга чиққан бинокорлик материаллари комбинати бош инженери Е. Масиян, трест партия комитетининг секретари Я. Мейтес, инженер В. Ростовцев ва бошқалар эришилаётган ютуқлар билан бир қаторда айрим участкаларда меҳнатни илмий асосда ташкил этишга етарлича эътибор берилмаётганлигини ҳам уқтирдилар. Йиғилишда меҳнатни илмий асосда ташкил этиш методини кенг ва тезроқ жорий этишга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланди.

ТАЖРИБА АЛМАШИШДИ

Кимёгарлар маданият саройида ажойиб учрашув бўлиб ўтди. Чирчиқ электрохимия комбинати ва Тошкент электрон техникаси заводи меҳнаткашларининг вакиллари ва партия-хўжалик активлари ўзаро тажриба алмашиш кечасига тўпланган эдилар.

Учрашув революциянинг дастлабки одимлари ва Совет ҳокимиятини ўрнатишга бағишланган театрлаштирилган чиқиш билан бошланди.

Шундан сўнг Тошкент электрон техникаси заводи директори В. Мушкарев ва Чирчиқ электрохимия комбинати директори В. Қодиров ўртоқлар йиғилганларга табрик сўзлари билан мурожаат этиб бир-бирларига коллектив номидан эсдалик совғаларини топширдилар.

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

БУЮКЛАРДАН БУЮКРОҚ ИНСОН

ҲИНДИСТОН МУТАФАККИРЛАРИ В. И. ЛЕНИН ҲАҚИДА

Пролетариатнинг улуғ доҳийси, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг тарихий ғалабасини таъминлашда мислсиз роль ўйнаган Владимир Ильич Лениннинг номи ҳар бир эркесвар инсон учун азиз ва мўътабардир. Инсон бахт-саодати, халқлар озодлиги ва тенглиги йўлида ўз умрини, кучқувватини бағишлаган бу улуғ зот билан бутун илғор инсоният чексиз фахрланади.

В. И. Лениннинг ўлмас ғоялари хорижий Шарқ халқлари, шу жумладан ҳинд халқининг ҳам ўз мустақиллиги учун кураш йўлини қуёш сингари мунаввар этди. Барча мазлум халқларнинг юрак тўридан жой олган буюк инсон ўзининг жўшқин фаолияти, ниҳоятда донишманд ва камтарлиги билан кишиларни ҳайратда қолдирган. Дунёдаги кўпгина прогрессив адиб ва мутафаккирлар қатори Ҳиндистон давлат арбоблари, ёзувчилари ҳам ўз асарларида бу улуғ сиймонинг ёрқин қиёфасини яратганлар.

Буюк ҳинд халқининг атоқли раҳбари **Жавоҳарлал Неру** ўзининг «Ҳиндистоннинг кашф этилиши» асарида В. И. Ленинни тарихни ларзага келтирган буюк афсонавий қаҳрамон сифатида тасвирлайди. «Марказий Осиёда шу кунгача тўрт буюк афсонавий қаҳрамонни билишарди. Булар—Александр Македонский, Султон Маҳмуд, Чингизхон ва Темур. Албатта булар босқинчилик урушида донг чиқазган золим қаҳрамонлар эди. Булар сафига бешинчи афсонавий қаҳрамонни қўшишимиз керак. Бу буюк қаҳрамон олдинги тўрт қаҳрамондан тубдан фарқ қилади. Бу — халқнинг бахт-саодатини ўйлаган, уларни фақат адолатли уруш — она-Ватанни озод этишга ундаган афсонавий қаҳрамон — улуғ Ленининдир».

Ҳинд прогрессив адиби **Сажжод Зоҳир** ўзининг «Унинг исми Ленин» номли мақоласида улуғ доҳийни шундай таърифлайди: «Ленин халқнинг бахт-саодати ва озодлиги йўлида ғамхўрлик қилувчи буюк инсон ва империализмнинг ашаддий душмани эканлиги онгимда чуқур ўрнашиб қолди. Инглизларнинг Ленин ҳақида айтган фикрлари бошдан оёғигача уйдирма эканлигини энди тушуниб етдим».

Бунинг сабаби бор эди. Ҳиндистонда қарийб икки юз йил ҳукмронлик қилиб келган инглиз империалистлари Ленин ва унинг ғоялари ҳақида ёлғон-яшиқ, уйдирма фикрларни матбуот саҳифаларида ёритиб, оммани алдаб келган эдилар. Лекин шунга қарамай, Ленин ва унинг ғояларини илғор ҳинд мутафаккирлари яширин адабиётлар орқали билиб олдилар.

Ҳиндистон мутафаккирларидан бири **Рожа Махендра Пратап** ўзининг «Ленин билан учрашув» мақоласида Ильичнинг оддий ва камтаринлигидан ҳайратланиб, шундай ёзади:

«Биз хонага кирдик. Ленин бизни кўриши билан дарров ўрнидан турди-да, бурчакда турган кичик стулни олиб келиб, ўз стули ёнига қўйди. У бизни ўтиришга таклиф этди. Мен кичик стулга ўтирмоқчи бўлиб турган эдим, Ленин мени катта стулга — ўзининг стулига ўтиришга таклиф этди. Ўзи эса кичик стулга ўтирди».

В. И. Ленин ўтмишни ва келажакни аниқ кўра биладиган улуғ инсон эди. Бу ҳақда прогрессив ҳинд адиби **Кришан Чандр** «Тарихнинг кўзи» мақоласида мана шундай дейди:

«Минг йиллар давомида ўз мафкуравий қараши билан бир неча давр ва авлодни ўзига жалб қила оладиган, барча халқлар манфаати йўлида меҳнат қилувчи, улар туфайли яшайдиган ва улар манфаати йўлидаги курашда ўз жонини аямайдиган инсон чиқиб қолиши мумкин. Шундай инсон пайдо бўлган тақдирда инсоният улуғланади, баланд тоғ чўққилари каби дунё узра қад кўтариб, момогулдуракдек гулдураб, яшиндай чақнаб, қуёшнинг заррин нурлари каби иситади. Тарих уларнинг олдида ўз сиру асрорини очади. Табиат эса улар олдида таъзим қилади. Ленин ана шундай инсон эди!».

В. И. Лениннинг қуёш нуридай порлоқ, булоқ сувидек тиниқ ва ҳамиша барҳаёт ғояларидан барча эркесвар халқлар баҳраманд бўлиб келмоқда. Ҳиндистоннинг давлат арбобларидан бири **Радхакришнан** шундай дейди: «Жамиятимизни социалистик шаклда қуришда ўз тарихимиз ва анъаналаримизга асосланамиз. Ленин барча миллатлар социализмга келади, лекин улар социализмга бир йўлдангина келмайдилар, деган эди.

Биз халқимизга, уларнинг келажагига ишонамиз. Гарчанд бизнинг йўлимиз Ленин йўлидан бошқачароқ бўлса ҳам, аммо мақсадимиз бир».

Доҳий Лениннинг буюк сиймосини машҳур мутафаккир ва файласуф **Муҳаммад Иқбол** ўз ижодида реалистик тарзда гавдалантиришга ҳаракат қилган. М. Иқбол ўзининг «Ленин» шеърида пролетариат доҳийсини кучли ирода эгаси, толмас курашчи сифатида тасвирлайди.

Доҳий Лениннинг доимо барҳаёт сиймоси ва унинг бебаҳо ғоялари барча прогрессив инсониятнинг, жумладан ҳинд халқининг равнақи, бахт-саодати йўлида йўлчи юлдуз бўлиб нур сочиб турибди. Бинобарин, у барча эркесвар халқлар қалбида ҳамиша тирикдир.

С. ЙЎЛДОШЕВ,
ЎзССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг аспиранти.

РИШАРД БАДОВСКИЙ,
поляк журналисти.

„ПАН ПРОФЕССОР"

1917 йил куз кунларидан бирида Поронинодаги почтамтда хизмат қилувчи аёлнинг эри қўлида газета ушлаган ҳолда югурганича уйга келди.

— Бу кишини биласанми?

Фотосурат остида: «Ленин — большевистик революция доҳийси» деган ёзув бор эди.

Пани Мечислава ҳайрон бўлиб, суратга тикилиб қолди. «Алоқа бўлимимизга келган жаноб Ульянов-ку бу! Ҳа, мен янглишаётганим йўқ, худди ўзи. Фақат нега Ленин дейилган?»

Аёл «пан Ульянов» подшо душмани, рус революционери эканлигини илгари ҳам билар эди, ўзи ва унинг хотини билан бир неча ой давомида ҳар куни икки мартадан учрашганди. Хотини поляк тилида гаплашар, ўзи эса хатлар, газета, китоблар олиш учун кирганда, аёл билан немис тилида тез-тез суҳбатлашиб турарди...

— Унинг номига турли мамлакатлардан посилкалар келарди, — эслайди пенсионер Мечислава Радкевич. — Рус, немис, итальян, америка газеталарини ўқирди.

Аёл Ульяновлар оиласи оладиган француз журналини кўриб чиқишга шошиларди. «Ёш эдим, мени модалар қизиқтирарди» — дейди уялиброқ пани Мечислава.

Бир куни «пан Ульянов» уни ўзининг журналларини ўқиб ўтирганида кўриб қолди. Йўқ, у хафа бўлмади, кулдида, журналларни бандеролга тез солишнинг ҳожати йўқлигини айтди. Ўқилган сонларини эса аёлга кўришга берди.

Қисқа суҳбат вақтларида рус революционери қишлоқ алоқа бўлими ишчисидан ерлик меҳнаткашлар қандай яшаётганлиги, пани Мечислава беш боласини қандай уддалай олишини суриштирарди. Уни ҳамма нарса қизиқтирарди.

— Оддий, хушчақчақ, ҳаракатчан эди, — эслайди Мечислава бугунги кунда... Владимир Ильич Ленинни «пан Ульянов» деб тилга олар экан.

Польшалик тоғликлар Ленин меҳмонларини дачниклар, ўзини эса «пан профессор» деб атардилар. Унинг китоблари кўп бўлиб, кўп ўқир ва ёзар эди. Оддий кишилардан ўзини сира четга олмасди, поляк тилида қийналиб гаплашса-да, деҳқонлар билан тез-тез суҳбатда бўлиб турарди.

1913 йилнинг май ойида Ленин синглисига ёзган хатида Татранинг ажойиб манзараси, тоғда ишлашнинг яхши томонларини айтиб, полякча «беш сўз» билишини, лекин тоғликлар билан умумий тил топа олишини хабар қилганди.

Татрадаги Ленин қўлида китоб ушлаб юрган йўл ҳозир «Ленин йўлакчаси» деб аталади. У Оқ Дунайдан Заврат томонга ва тоғдаги Денгиз кўзи кўлига олиб боради.

Юлдузча билан белгиланган мана шу Ленин йўлидан ҳар йили ўнминглаб туристлар юришади.

ГСДРП Марказий Комитетининг «август кенгаши» ўтган тоғлик Павел Гут уйида ҳозир В. И. Лениннинг Поронинодаги машҳур музейи жойлашган. Бу ерда жаҳон пролетариати доҳийсининг Польшадаги революцион фаолиятига оид материаллар йиғилган. Бироз нарида, тоғ томонда, Владимир Ильич, Надежда Константиновна ва унинг онаси яшаган вақтларида қандай бўлса, шундай сақланган Тереса Скупень уйи — музейнинг филиали бор.

1914 йилнинг августида бу ерга австриялик жандармлар келиб, Ленинни қамоққа олишди. 11 кун Нови Тарг шаҳридаги қамоқхонада ушлаб туришди. Жандармлар Тереса Скупень уйидаги Ленин квартирасини тинтув қилиб Лениннинг ҳамма китоб ва қўлёзмаларини олиб кетишди. Улар бутунлай йўқолиб кетган деб ўйлашарди, лекин бу китоб, қўлёзмаларнинг бир қисмини қидириб топишга муваффақ бўлинди ва Совет Иттифоқига топширилди. Урушдан кейин эса Тереса Скупень уйидаги Ленин ҳужжатларининг бир қисми Краковдаги Черторискийлар музейи чордоғида топилиши катта шов-шувга сабаб бўлди. Булар у ерга қандай бориб қолганлиги ҳозиргача номаълум.

Тереса Скупень уйининг иккинчи қаватидаги унча катта бўлмаган хонада Ленин 1913 йилнинг майидан октябригача ва 1914 йилнинг май ойидан августигача биргина «Правда» газетасига 295 та мақола ёзди. Бу ердаги ёзув столи, ёғоч скамейка ва стуллар китоб, журналларга тўлиб кетганди. Бугун эса шипида энг оддий керосин лампаси осилиб турувчи Лениннинг шу оддий хонасидаги жовонларда улар озайиб қолган.

Жаҳон атом асрига кирди. Ленинизм ғояларидан нур эмган Совет Иттифоқи биринчи ядро электростанциясини қурди ва биринчи бўлиб Шимол музликлари томон атом кучи билан ҳаракатланувчи кемани отлантирди.

Бутун Россияда «Ильич лампочкалари» порламоқда, улкан гидроэлектростанциялар электр токи бериб турибди. Буларнинг ҳаммаси бир авлод умри давомида рўй берди, буларнинг ҳаммасини Ленин башорат қилиб, олдиндан кўра олган эди.

Менимча, польшалик тоғликлар бугун ҳам Ильични «профессор» деб атаб янглишмаяптилар. У бутун куррамиз кўринишини ўзгартган революциянинг буюк устози эди.

ДАМ ОЛИШ МАРШРУТЛАРИ

Тошкентнинг тўрт томони хуштабиат, оромгоҳ жойлар билан ўралганини ҳамма ҳам билмаса керак. Агар харитага назар ташласангиз, шаҳарнинг кўпгина қисми тоғлар билан ўралганини кўрасиз. Шанба ва якшанба кунлари тоғларга, адирларга чиқиб, ҳордиқ чиқариш одат тусига кириб боряпти. Қиш кезлари чанғида учиш, баҳорда лола сайли, ёзда эса соя-салқин жойларда суҳбат қуриш қанчалик гаштли!

Тошкентнинг шимолий томони Коржон тоғлар билан ўралган. Тоғ этаклари лолазорга бурканган. Гўзал адирлар пастида Қоплонбек, Келес массивлари жойлашган. Бу майсазорлар шаҳардан унча узоқ эмас. 61, 72, 82-автобуслар бу ерга сизни бир соатга қолмай элтиб қўяди.

Пойтахтнинг шарқий, шарқи-шимолий томони эса Бўстонлиқ билан туташган. Бу ерда Коржон, Угом, Пском, Чотқол тоғлари ястаниб ётади. Тоғ этагида Оқтош, Хондойлиқ, Сойлиқ, Хумсон, Хўжакент, Сижжак, Боғистон, Бурчмулла, Нанай, Пском каби гўзал қишлоқлар, Консой, Қайнарсой, Наволисой, Қорабулоқ, Псnúmсой, Қоромқулсой каби гўзал сойлар борки. уларга мафтун бўлмай қолмайсан, киши!

Шаҳарнинг яна бир томони Оқсоқота, Нуракота билан туташган. Бу ерда ҳам оромгоҳлар кўп. У тарафга Паркент орқали автобуслар қатнайди. Шу атрофдаги Заркент, Бошқизилсой, Қизилғурра каби гўзал жойлар ҳам яхши оромгоҳ ҳисобланади.

М. ТЎЙЧИЕВ.

РЕЗЕРВЛАР САМАРАСИ

Бу корхона ишчи-хизматчилари зиммасига масъулиятли ва шарафли вазифа юклатилган. Корхона цехларида ҳар куни ўн тоннапаб тайёрланаётган турли-туман нон ва нон маҳсулотлари меҳнаткашларга етказиб беріляпти, уларнинг эҳтиёжларини қондиришга хизмат қиляпти.

Шунинг учун ҳам завод коллективи сифатли ва мазали маҳсулот ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор бермоқда. Бу мақсадда жуда кўп ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилянти.

Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси жорий қилингач, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш йўллари қидирилди. Завод маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари бу масалани ҳар доим диққат марказида тутдилар. Коллективнинг куч-ғайрати ва ижодий изланиши ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш, қўл кучи билан бажариладиган ишларни камайтириш, меҳнатни илмий асосда уюштиришга сафарбар этилди. Шунинг учун ҳам Тошкентдаги 2-нон заводида технологияни такомиллаштириш, янги техника воситаларини жорий қилиш юзасидан кўп иш қилиняпти.

Беш йилликнинг ўтган икки йили мобайнида шу соҳада қатор тадбирлар амалга оширилди. Новаторлардан И. Тагиров, З. Собиров, К. Йўлдошев ўртоқлар нон ишлаб чиқарувчи учта поток линиясини тўла механизациялашга муваффақ бўлишди. Натижада 35 киши бошқа ишга ўтказилди ва 80 минг сўмдан кўпроқ иқтисодий фойда олинди. Шу давр ичида иш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш туфайли қўл кучи сарфиёти 27 процент камайди, меҳнат унумдорлиги эса 45 процентдан зиёдроқ ортди. Олинган иқтисодий самара 155 минг сўмдан кўпроқни ташкил этди.

Заводда барча муваффақиятларнинг асоси бўлган меҳнат интизомини мустаҳкамлашга катта эътибор берилмоқда. Интизом қанчалик мустаҳкам бўлса, меҳнат унумдорлиги шунчалик ошади, маҳсулот сифати яхши бўлади, хом ашёнинг бекор сарфланиши камаяди. Бу эса айни вақтда ана

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ—АМАЛДА

шу корхонада ишлаётган кишиларнинг ўзига моддий жиҳатдан фойда келтиради. Шу соҳада олиб борилаётган ишлар яхши самара бераётганлиги диққатга сазовордир. Ўтган йилнинг иккинчи ярмида ишга кечикиб келиш 73 процент камайди.

Меҳнат интизомининг мустаҳкамланиши барча бригадалар иш кўрсаткичларининг яхшиланишига олиб келди. Масалан, 4-бригадани олиб кўриш мумкин. Бригада бундан икки йил муқаддам қолоқлар сафида эди. Ҳозир унга ёш коммунист Усмон Ҳолмуҳамедов раҳбарлик қилмоқда. У шу лавозимга тайинлангач, бригада иш интизомини мустаҳкамлашни асосий вазифа қилиб қўйди. Ишга кеч келиб, барвақт кетиб қолувчиларга қарши кескин чоралар кўрилди. Кишиларни тарбиялаш борасида қилинган бундай ишлар уларнинг меҳнатга бўлган муносабатини тубдан яхшилади.

Бригада аъзолари ўтган йилнинг 4-кварталида бирор марта ҳам меҳнат интизомини бузишмади. Натижада юксак кўрсаткичларга эришиб, социалистик мусобақада биринчи ўринни эгалладилар. Иқтисодий ислоҳот жорий қилингач, бригадада меҳнат унумдорлиги 35 процентгача ошди. Ҳар бир ишчи олаётган иш ҳақи ҳам бошқа бригадалардагига қараганда анча кўп. Чунки, меҳнатсеварлар унумли ишлаш билан бирга хомашё, материаллар, ёнилғи ва электр қувватини тежамоқдалар. Брак эса 65 процент камайди. Меҳнат интизомининг мустаҳкамланиши туфайли бошқа бригадалар иш натижаси ҳам салмоқли бўлмоқда.

Корхона планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси асосида ишлай бошлагач, ишлаб чиқариш тез суръатлар билан юксаляпти. Ўтган йилнинг охирги кварталида маҳсулотни реализация қилиш топшириғи 101,8 процент қилиб адо этилди. Пландагига қўшимча 5 процент фойда олинди. Бу билан эса моддий рағбатлантириш, маданий-маиший тадбирлар кўриш ва ишлаб чиқаришни ривожлантириш фондларини яратишга шароит туғилди. Бу фондларга 14 минг сўм ажратилди.

Ишлаб чиқаришнинг рентабеллилиги ошди. Асосий ишлаб чиқариш фондлари ва корхонанинг оборот маблағларига нисбатан рентабеллилик пландаги 30,6 процент ўрнига 40,7 процентни ташкил этди. Шу билан бирга ишчи-хизматчилар олаётган маош ҳам кўпайди. Бир кварталда ҳар бир ишловчи ҳисобига маош тўлаш 12 процент, агар рағбатлантириш фондидан бериладиган мукофотларни ҳисобга олсак 22 процент кўпайди.

Тажриба шуни кўрсатдики,— дейди завод партия ташкилотининг секретари ўртоқ Маъдиева, —хўжалик юритишнинг янги шароитлари ҳар бир корхона коллективи учун экономикани юксалтириш, ишловчиларнинг моддий фаровонлигини ошириш, уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашни юксак поғонага кўтаришнинг қулай имкониятларини вужудга келтиради. Ҳамма гап ана шу имкониятлардан тўла фойдаланишда қолган. Бу эса ҳар доим изланиш, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, мавжуд резервларни коллектив хизматига бўйсундиришга боғлиқ. Шунга эришилса ҳамма корхонада ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ортиб боради.

Ҳозир нон заводи ишчилари йиллик планни муддатидан илгари бажариш ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ғайратга ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар. Шу йилнинг биринчи квартал плани муваффақиятли якунланди.

Ҳеч шубҳа йўқки, бу меҳнатсеварлар корхона экономикасини юксалтириш ва ишини янада яхшилаш борасида янги-янги ютуқларга эриша оладилар.

М. МАҲМУДОВ.

Янги приборлар ва автомат ускуналар билан жиҳозланган «Тошкент» марказий сейсмик станцияси реконструкцияси тугалланди. Суратда: станциянинг старший сейсмолог инженери Эргаш Ҳайитов иш устида.

Л. Клечнев ва А. Кузьменко фотоси.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ АМАЛДА

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ФОЙДАЛИ ТАКЛИФЛАР

Кейинги пайтларда Яланғочдаги ғишт заводида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифати анча пасайиб кетди, планлар аранг бажариладиган бўлиб қолди. Бунга сабаб технология интизомининг бузилаётганлиги, ҳисоб-китоб ишларининг яхши йўлга қўйилмаганлиги эди.

Бу камчиликлар халқ назоратчилари томонидан йил бошида ўтказилган текширишда аниқланди. Ўшанда область халқ контроли комитетида завод раҳбарларига ишни яхшилаш юзасидан бир қатор таклифлар айтилиб, кўрсатмалар берилган эди.

Айтиш керакки, завод раҳбарлари, инженер-техник ходимлари бу фойдали таклифларни амалга ошириш юзасидан анчагина ишларни бажардилар. Цех ва участкаларда инженер-техник ходимларнинг ўқуви яхши йўлга қўйилди. Баъзи бир участкалар малакали кадрлар билан мустаҳкамланди. Ғиштни синаб кўрадиган лабораториянинг иши ҳам тубдан яхшиланди. Тайёр маҳсулотлар сақланадиган майдонга иккита кран ўрнатилди. Бу эса ғиштларни машиналарга ортиш ва жўнатиш ишларини яхшилашга ёрдам берди. Шунингдек, ғиштни саралашга ҳам эътибор кучайтирилди. Натижада ғишт сифати бирмунча яхшиланди. Завод квартал планини муддатидан илгари бажарди.

Янгийўлдаги ғишт заводида ҳам назоратчилар томонидан киритилган таклифларнинг кўпгина қисми ишлаб чиқаришга жорий қилиниб, яхши натижаларга эришилди.

Область халқ контроли комитетининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида ҳар икки заводда кўплаб ғишт ишлаб чиқариш ва унинг сифатини ҳартарафлама яхшилаш юзасидан янги-янги тадбирлар белгиланди.

ХАЛҚ МУЛКИ—МУҚАДДАС

Халқ мулки — муқаддас! Уни кўз қорачиғидек сақлаш ҳар биримизнинг бурчимиз. Область халқ контроли комитети ҳам ўз фаолиятида бу масалага алоҳида аҳамият бермоқда.

Бу йил комитет ходимлари ва жамоатчи назоратчиларнинг кучи билан социалистик мулкни кўз қорачиғидек сақлаш ва унинг талон-торож қилинишига сира йўл қўймаслик юзасидан қатор ишлар амалга оширилади. Бу ишларни бажаришда партия ташкилотларининг етакчилик йўли каттадир.

Халқ назоратчилари томонидан мўлжаллаб қўйилган ишлар нималардан иборат? Дастлаб шуни айтиш керакки, шаҳар ва районларда комсомол прожекторлари, касаба союз ташкилотлари ва совет органлари вакилларининг иштирокида халқ контроли группалари семинарлари бўлиб ўтади. Бундай семинарлар бевосита область халқ контроли комитети ҳузурида ҳам ўтказилади.

Семинар машғулотларида озиқ-овқат, сут, гўшт ва енгил саноат министрликлари, савдо шохобчалари, коммунал ва маиший хизмат корхоналарининг халқ назоратчилари қатнашадилар. Илғор халқ назоратчиларининг тажрибалари оммалаштирилади. Корхона ва ташкилотларда социалистик мулкни сақлаш ҳисоб-китоб ишларини яхши йўлга қўйиш юзасидан назоратни кучайтиришга қаратилган топшириқлар берилади. Шунингдек, жамоатчи назоратчиларнинг истак, мулоҳаза ва таклифлари ўрганилади.

Халқ назоратчилари томонидан ўтказиладиган текширишлар ва рейдларнинг таъсирчанлигини кучайтириш чоралари кўрилади. Жумладан, Олмазордаги авторемонт заводида эҳтиёт қисмлар ва материалларнинг сақланиши текширишдан ўтказилади. Назоратчилар Бекобод гўшт комбинатида хомашёлар ва қимматбаҳо буюмларнинг чиқитга чиқарилишида тартиб-қоидага риоя қилиняптими ёки йўқми, буни ҳам ўрганадилар.

Хуллас, беш йилликнинг учинчи йилида халқ назоратчилари ўз олдиларида турган улкан вазифаларни бажариш учун активлик ва ташаббускорликни янада оширадилар.

НАЗОРАТЧИЛАРНИНГ ИБРАТЛИ ИШЛАРИ

Олмалиқдаги тоғ металлургия комбинатида 675 халқ назоратчиси бор. Улар умумкомбинат халқ контроли группаси раҳбарлигида қатор ишларни амалга оширмоқдалар. Назоратчиларнинг ташаббуси билан ускуналардан қандай фойдаланилаётганлиги, металлом йиғиш ва давлатга топшириш планини бажаришнинг бориши, партия ва ҳукумат томонидан темир йўл вагонларидан фойдаланишнинг самарадорлигини ошириш юзасидан белгиланган директиваларининг бажарилиши текширишдан ўтказилди.

Группа ва постлар иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун бошланган оммавий кўрикда ҳам актив қатнашмоқдалар. Комбинатда 45 та кўрик комиссияси ташкил этилган. Уларда уч ярим минг киши иштирок этади. Кўрик давомида мингдан ортиқ таклифлар тушди. Бу таклифларнинг ишлаб чиқаришга жорий қилиниши натижасида бир неча ўн минг сўм пул иқтисод қилиб қолинди.

Халқ назоратчилари текшириш ва рейдлардан ташқари тарбиявий иш билан ҳам шуғулланмоқдалар. Хусусан, улар комбинатда ёш мутахассислардан фойдаланиш қандай йўлга қўйилганлиги билан ҳам қизиқдилар. Бу соҳада камчиликларни тугатиш юзасидан ўз таклифларини ўртага ташладилар.

Айниқса, мис бойитиш фабрикаси, Қалмоққир кони, мис эритиш заводларидаги халқ контроли группалари яхши иш олиб бормоқдалар. Уларда текшириш якунларига бағишланиб, ҳар ойда йиғилиш ўтказилади. Бу йиғилишларда назорат ишларини янада яхшилаш ҳақида маслаҳатлашилади.

Бироқ комбинат назоратчилари ишида камчиликлар ҳам йўқ эмас. Комбинатнинг халқ контроли группаси айрим корхоналар билан ҳали ҳам мустаҳкам алоқада эмас. Баъзи бир халқ контроли группалари ва постларига яхши раҳбарлик қилинмаяпти. Айрим группалар назоратнинг йўқлигидан фойдаланиб ўз фаолиятларини сусайтириб юборганлар. Давлат планларининг бажарилмай қолиши сабабларини пухта ўрганмайдилар.

Комбинат планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтишга тайёргарлик кўрмоқда. Бироқ, бу муҳим иш халқ назоратчилари ўтказаётган рейд ва текширишларда ўз ифодасини тўла топмаётир. Умумкомбинат халқ контроли группаси ва айрим халқ контроли группаларида бюролар тузилмаган. Бу ҳол ишнинг аниқ ва бир мақсадга қаратилган ҳолда йўлга қўйилишига бирмунча ҳалақит бермоқда. Ҳалигача комбинат миқёсида халқ контроли группалари иш тажрибаларини оммалаштиришга бағишланган йиғилиш ўтказилмаган.

Область халқ контроли комитетида бўлиб ўтган йиғилишда юқоридаги камчиликларни тугатиш юзасидан ҳам зарур тадбирлар белгиланди.

БУ САҲИФАДА:

- ҚИШЛОҚ НАЗОРАТЧИЛАРИНИНГ ШАРАФЛИ БУРЧИ
- ТЕЖОҒЛИ ИШ—БЕЖОҒЛИ
- СИФАТ ЖОНКУЯРЛАРИ
- САРСОН БЎЛГАН ЮК
- ЗАРУР ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ.

ЖОНКУЯРЛАР

Чирчиқ шаҳар корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари назоратчилари катта курашга отланишган. Улар В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги шарафига бошланган Бутуниттифоқ тежамкорлик кўригига қатнашишга қарор қилдилар.

Ҳозир шаҳар назоратчилари ҳар ойда бир мартадан учрашиб ўзаро тажриба алмашмоқдалар, янги вазифаларни белгилаб олмоқдалар.

Ўтган йили улар тежамкорлик бўйича бошланган курашда иштирок этиб, ажойиб ютуқларни қўлга киритган эдилар. Эндиликда корхона ва ташкилотларда 196 кўрик комиссияси иш олиб боряпти. Уларда 17 мингдан ортиқ ишчи, инженер-техник ходим иштирок этяпти. Назоратчилар хом ашё, материал, ёқилғи ва электр энергиясини тежаш бўйича ички резервларни қидириб топмоқдалар ва жорий қилмоқдалар.

Ўтган йили назоратчилар ғайрати билан 27 миллион киловатт соатдан кўпроқ электр энергияси, 521 тонна қора металл, 36 тонна рангли металл, 285 тонна занглamaйдиган пўлат ва бошқа хил материаллар тежаб қолинди ва зиммадаги топшириқ шараф билан адо этилди.

Кўрик давомида назоратчилардан 2326 та таклиф тушиб, улардан 1845 таси ишлаб чиқаришга жорий этилди ва 2 миллион сўмликдан ортиқроқ иқтисодий самара кўрилди. Механизациянинг кенг жорий этилганлиги туфайли 136 ишчи кучи тежаб қолинди.

Айниқса 160—қурилиш тресті халқ контроли группаси аъзолари олиб бораётган ишлар мақтовга лойиқдир. Барча бошқармаларда ўтган йили 150 кубометр тахта, 400 тонна цемент, ярим миллион дона ғишт, минг квадрат метрдан кўпроқ ойна каби бинокорлик материаллари тежаб қолинди. Пойафзалчилар эса тежалган материаллардан, 30 минг жуфтдан кўпроқ сифатли пойафзал тайёрлашга муваффақ бўлдилар.

Электрохимия комбинати, «Ўзбекхиммаш», трансформатор заводлари назоратчилари амалга оширган ташкилий-техникавий тадбирлар ҳам бу корхоналар учун катта иқтисодий фойда келтираяпти. «Ўзбекхиммаш» заводи назоратчиларидан С. Пальма, Е. Лубенский ва В. Шуматов ўртоқлар киритган таклиф билан 31 минг сўмлик хом ашё тежаб қолинди.

Шаҳар назоратчилари яқинда Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва иссиққа чидамли металлар комбинати, Чорвоқ ГЭСи қурилиши ва трансформатор заводида ускуналарнинг қандай сақланаётганлиги билан қизиқдилар. Текширувда бир қатор камчиликлар аниқланди. Назоратчилар таклифи билан очиқ ҳавода қолган агрегатлар қисқа муддат ичида усти берк айвонларга олинди, майдонлар бетонланди. Жонкуярлар халқ мулкини кўз қорачиғидай сақлаш йўлида яна бир қатор ибратли тадбирларни амалга ошираётирлар.

А. ФОЗИЛОВ.

ҲОСИЛ УЧУН КУРАШ

Районимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йил она-Ватанга 77 минг тонна пахта, кўплаб гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришга бел боғлаганлар.

Мўл ҳосилга пухта замин яратилаётган ҳозирги долзарб, масъулиятли дамларда халқ назоратчилари хушёрликни, сезгирликни оширмоқдалар. Улар меҳнатда шахсан намуна кўрсатиш билан бирга кўклам экиш кампаниясини муваффақиятли ўтказишда партия ташкилотларига яқиндан ёрдам бермоқдалар. Ҳар бир тадбирни ўз вақтида ва оқилона амалга ошириш, ишнинг сифатли бажарилишини таъминлаш, партия ва давлат интизомига қатъий риоя қилинишига эришиш назоратчилар диққат марказида турибди.

Бу жиҳатдан Жамбул номли, «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари халқ контроли группаларининг ишлари диққатга сазовордир. Назоратчилар хўжаликда чигит экишнинг боришини кўздан кечириб чиқмоқдалар.

Районимиздаги I-«Пискент» совхози халқ контроли группасига ер тузувчи инженер М. С. Юн раҳбарлик қилади. Назоратчилар янги ер очишда, экин майдонларининг мелиоратив ҳолатини яхшилашда, пахта учун ажратилган ерларни текислашда жонкуярлик кўрсатиб, ҳурматга сазовор бўлдилар. Халқ назоратчилари пилла қурти боқишга тайёргарлик кўриш, унинг озуқа базасини мустаҳкамлаш ишларида ҳам совхоз маъмуриятига кўмаклашмоқдалар.

— Бизнинг фаолиятимиздаги асосий масала, — дейди ўртоқ Юн, — жазолаш ёки маъмурий чора кўриш эмас, балки хатоларни ўз вақтида аниқлаш ва унинг олдини олиш, тарбиявий ишларни жонлантиришга ҳам ҳисса қўшишдан иборатдир.

Дарҳақиқат, бу ерда назоратчилар томонидан олиб борилаётган ишлар самарали натижа бермоқда. Ўтказилаётган текшириш, кўрик ва рейдлар натижалари партия йиғилишларида, ишлаб чиқариш коллективлари ўртасида муҳокама қилинади, зарур тадбирлар белгиланади.

Ҳозирги кунда районда халқ назоратчилари эътиборидан четда қолган биронта хўжалик участкасини топиш қийин. Назоратчиларимиз ҳамма ерда партия ва давлат топшириқларининг бажарилишини кузатиб турмоқдалар. Тежамкорлик, қўшимча резервларни излаб топиш, маҳсулот сифатини яхшилаш, хўжасизликка қарши кураш, давлат интизомини мустаҳкамлаш, аҳолининг маданий-маиший турмушини тобора яхшилаш ишларида партия, совет ташкилотларининг таянчига айланганлар.

Свердлов номли колхознинг узоқ участкасида 80 гектар янги очилган ер бор. Халқ назоратчиси Норбўта Умурзоқовни кўпинча шу ерда учратасиз. Норбўта янги ерда экиш ишларининг сифатли ўтказилиши, техникадан унумли фойдаланилиши, механизаторларга қулай шарт-шароит яратиб берилиши сингари масалалар билан шуғулланади.

Бундай жонкуяр назоратчилар ҳар бир хўжаликда бор. «Бўка» совхозидан Сергей Ким, 2-«Пискент» совхозидан Ашур Тулепов, Абдураҳим Абдулҳакимов, Тимирязев номли колхоздан машҳур механизатор Мария Ковалева ва бошқа назоратчилар омманинг иззат-ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Улар юқори партия ташкилотлари, совет органлари томонидан Фахрий ёрлиқлар ва қимматбаҳо буюмлар билан тақдирландилар.

Аммо, область XV партия конференциясида таъкидланганидек, бизда ҳали ҳам халқ контролининг оммавийлиги ва таъсирчанлигини оширишда ҳамма имкониятлардан фойдаланиляпти, деб айтиб бўлмайди. Активларимиз доираси тор, текширишлар изчил ўтказилмайди, рейд натижалари охирига етказилмайди.

Айрим халқ контроли группалари текшириш якунларини кўриб чиқишда, рейд ва кўрикларда кенг жамоатчиликдан, комсомол прожекторлари, радиоузел, маҳаллий матбуотдан фойдаланиш кўнгилдагидек эмас. Баъзи бир партия ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари халқ контроли группасининг фаолияти билан яхши қизиқмайдилар, берилаётган сигналларга ўз вақтида қулоқ солмайдилар. Шу туфайли ҳам айрим назоратчиларнинг фаолияти сусайиб қолмоқда. Бунга Калинин номли колхоз ва 1-«Кўкорол» совхозлари халқ контроли группаларининг иши мисол бўла олади. Бу хўжаликлардаги халқ контроли группалари фаолияти ҳозирги вазифалар даражасида эмас.

Шу кунларда далаларимизда чигит экиш ишлари авжида. Механизаторлар, ғаллакорлар ва пиллачиларимиз янги ҳосил учун курашни кун сайин қизитмоқдалар. Бу умумхалқ курашида ҳалол, интизомли ва камчиликларга муросасиз назоратчиларимиз ҳам актив қатнашмоқдалар.

Экишда ҳар бир ғанимат фурсатдан унумли фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, пахтакорларга маданий-маиший шароит яратиб бериш, савдо, медицина, транспорт хизматини яхшилаш ишларида яқиндан ёрдам кўрсатиш учун бир группа халқ назоратчилари колхоз ва совхозларга чиқиб кетдилар. Булар орасида гидротехник Ф. Алимхонов, агроном Х. Халилов, инженерлардан И. Н. Иванов, В. Т. Афанасьев, Ш. Д. Лим, зоотехник С. И. Ким, алоқачи С. Ҳайитов, савдо ходими Ю. Зияев, ирригатор Загребнев ва бошқалар бор. Улар колхозчилар ва совхоз ишчиларига ўз мутахассисликлари бўйича ёрдам берадилар, рационализаторлик таклифларини ўрганадилар, уларнинг амалга оширилишини тезлаштирадилар.

С. ВОҲИДОВ,
Бўка район халқ контроли комитетининг раиси.

ДОИМО СЕРГАК

Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон» колхози кўп тармоқли хўжаликлардан. Колхоз назоратчилари группаларга бўлиниб, барча тармоқларда ишнинг сифатли ва унумли бўлишига ҳаракат қилмоқдалар. Деҳқончилик ишларининг бориши устидан С. Ким бошлиқ пост аъзолари назорат ўрнатишган. Ҳ. Ҳусанов бошлиқ пост аъзолари эса механизациядан фойдаланишни яхшилаш тадбирларини белгиламоқдалар.

Халқ назоратчилари яқинда шофёрларнинг автомашиналардан қандай фойдаланаётганликларини текширувдан ўтказдилар. Бундан олдин улар запас қисмлари ва ёнилғи сарфиётини текшириб, рўй берган камчиликларни бартараф этган эдилар. Навбатдаги рейдда ҳам назоратчилар айрим шофёрларга танбеҳ бердилар. Эҳтиёт қисмлар айбдорлар ҳисобидан ундириб олинди.

Я. САЛИМОВ.

Калинин районидаги Калинин номли колхоз аъзолари бу йил қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан мўл-кўл ҳосил етиштиришга бел боғлаганлар. Улар шу ниятда 25 гектар янги ер ўзлаштириб қишлоқ хўжалиги оборотига киритдилар. Суратда: колхоз халқ назоратчиларидан Л. Соатов (чапда) ва Р. Каримов ўртоқлар янги ўзлаштирилган участкада.

А. Абалян фотоси.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ҲАММАСИ БОР-У, ЛЕКИН

Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз раҳбарлари ҳозирги кунга қадар телефон меҳнаткашларнинг алоқа воситаси эканлигини тушуниб етмаган бўлсалар керак. Негаки...

Колхознинг Шверник участкаси район марказидан 8 километр узоқликда жойлашган, қишлоқда 150 хўжалик истиқомат қилади. Бу ерда медпункт, яхшигина жиҳозланган туғруқхона, саккиз йиллик мактаб ва кутубхона ҳамда бошқа маданий-маиший бинолар жойлашган.

Хуллас, қишлоғимизда ҳамма нарса бор-у, лекин шу вақтга қадар биронта телефон аппарати йўқ. Шу сабабли меҳнаткашлар қийналмоқда. Айниқса, баъзи беморларга район марказидан «тез ёрдам» машинаси чақириш ёхуд бирор кўнгилсиз ҳолат юз бергудек бўлса, зарур бўлган жойга хабар бериш амри-маҳолдир. Лекин иложимиз қанча, бошқа чоралар билан марказга олиб боришга ёки хабар беришга мажбурмиз.

Колхозчилар бу ҳақда колхоз правлениесига ва партия ташкилотига бир неча бор мурожаат қилишган. Бу масала колхоз умумий мажлисида ҳам муҳокама қилинган. Бироқ, шунга қарамай ҳанузгача бу муҳим алоқа воситаси унутилиб келмоқда. Колхоз раҳбарлари қачон бунга аҳамият берishаркин?

А. ҲОЛМАТОВ,
мактаб илмий мудири.
А. НОСИРОВА,
акушерка.
А. ЮНУСОВ,
«Ўзсельхозтехника» шофери.
Э. МАНСУРОВ,
санэпидемстанция фельдшери.

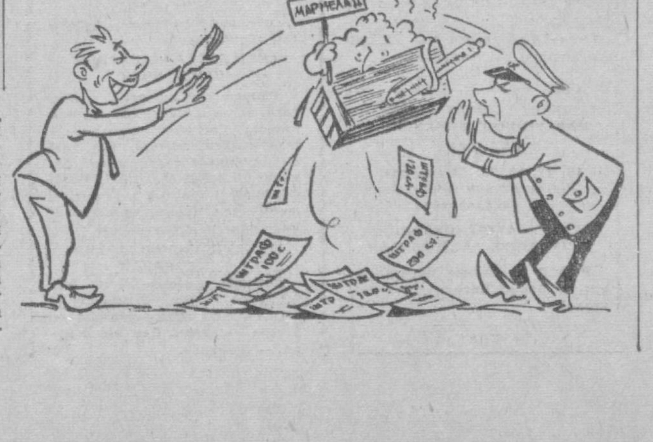

Озиқ-овқат саноатига қарашли айрим корхоналар раҳбарлари истеъмолчиларга ўзбошимчалик билан шартномада кўрсатилмаган маҳсулотларни ҳам жўнатаверадилар. Пировардида маҳсулотнинг бир қисми истеъмол қилинса, бир қисми ўтмай ё ўша жойнинг ўзида сифатини йўқотади, ёки корхонага қайтиб келади. Ўтган йили Янгийўл кондитер-ачитқи бирлашмаси Фарғона область матлубот жамиятининг Марғилон базасига 11,6 тонна шартномада кўрсатилмаган карамель жўнатган эди. База бу молларни «эгаси»га қайтариб юборди. Карамелларнинг кўп қисми йўлда эриб сифатини йўқотди, юкни ортиш-тушириш учун қўшимча маблағлар ва транспорт харажатлари сарф бўлди. Рассом А. Холиқов ўша воқеани ушбу расмда кўриб турганингиздек тасвирлади.

ЖАНГОВАР ПОСТДА

КЎК муқовали кундаликни бир-бир варақлаб ўтирибмиз. Фабрика халқ назоратчиларининг фаолияти шу дафтарчада батафсил тасвирланган. Корхонада ташкил этилган учта халқ контроли группаси ва икки постнинг 75 аъзоси бор экан.

—Ўтган йили назоратчиларимиз 27 мартда рейд ўтказишиб, бир қатор камчиликларни очиб ташладилар, — деди фабрика халқ контроли группасининг раиси В. Лукянов. — Омборда материаллар ҳисоб-китоби тартибга солинди. Тикувчиларга загатовкалар етказиб бериш тезлашди. Тежамкорлик бўйича кўплаб тадбирлар амалга оширилди.

Кундаликда ўтказилган рейд кунлари, аниқланган камчиликлар ва кўрилган чоралар тартиб билан баён этилган. Назоратчилар шу ўринда ўз тавсияларини ҳам бериб боришган. Улар ўтган йили аниқланган нуқсонларни бартараф этишга қаратилган 27 та таклиф киритишди. Бу таклифларнинг 26 таси қабул қилинди ва ишлаб чиқаришга жорий этилди. Пировардида 113,8 минг сўмлик иқтисодий фойда кўрилди.

Корхона план бўлимининг бошлиғи Ли Сун тикилаётган ботинкаларнинг юз қисми тузилишини такомиллаштирди. Биргина шу таклиф 15,8 минг сўмлик самара берди. 2-цех бошлиғи П. Крахмальний эса АКР эритмаси таркибини ўзгартириб, йил бўйи 3 минг сўмлик хом ашёни тежаб қолиш йўлини топди. Старший электрик Н. Суярқулов доимо электр энергиясини иқтисод қилишни ўйлайди. Унинг биргина тадбири билан ҳозир 66,6 минг киловатт соат электр энергияси илгаригига нисбатан кам сарфланаяпти.

Назоратчилар барча ишчиларни хом ашё ва материаллардан тежаб-тергаб сарфлашга даъват этмоқдалар. Улар ғайрати билан ўтган йили 448 минг квадрат дициметр устки чарм ва 208 минг квадрат дициметр астарлик материал тежаб қолинди. Иқтисод қилинган хом ашёдан қўшимча равишда 30 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқарилди.

Фабрика жонкуярлари янги келган, лекин ҳали ўрнатилмаган ускуналарни тезроқ монтаж қилиш устидан ҳам пухта назорат ўрнатишган. Ўтган йили олинган 24,2 минг сўмлик ускунанинг 22,4 минг сўмлиги ўша йилиёқ тўла ўрнатилиб бўлинди. Колганлари эса бу йил ишга туширилди.

Назоратчилар соҳалар бўйича ишлаб чиқаришнинг турли участкаларига бўлинишган. Шу йилнинг 27 февралида улар бичиқ цехи ишини текширувдан ўтказишди. Сифат посбонлари ҳар бир бичиқчи бичган заготовкани синчковлик билан кўздан кечирдилар. Заготовка сифатли бўлса, тикилаётган туфлилар ҳам пишиқ ва кўркам чиқади-да! Габидина ва Хромова ўртоқларнинг ишини текширувдан ўтказишганида айрим нуқсонларни сезиб қолишди. Камчилик шу ернинг ўзидаёқ тўғриланди. Дирекция буйруғи билан сифатсиз ишлаётган ишчилар огоҳлантирилди.

29 мартда назоратчилар 3-цехда тайёрланаётган маҳсулотлар сифатини кўрикдан ўтказдилар. Бу текширувда, айниқса, Одил Осмонов бошлиқ пост аъзолари катта фаолият кўрсатдилар. Усмон Алиев, Тўхтасин Фозилов каби назоратчилар сифатсиз пардозланаётган пойафзалларни аниқлаб акт туздилар. Кейин шу рейд якунини «Комсомол прожектори» варақасида баён қилиб бердилар. Назоратчилар юмшоқ ва қаттиқ чармларни ташиб келтириш ҳамда сақлаш тартиби билан ҳам шуғулландилар. Текширишларнинг бирида 595 квадрат дициметр чарм кам чиқиб, бундай хўжасизликка йўл қўйганлар изза қилинди. Шунингдек, меҳнат интизомини бузаётганлар ҳам аниқланиб жазоланди.

Янгийўл пойафзал фабрикаси назоратчиларининг фаолияти мана шундай кўп қиррали. Улар ўз корхоналарида ишни намунали йўлга қўйиш билан бирга хом ашё етказиб берувчи қўшни завод ва фабрикаларнинг ҳам нормал меҳнат қилишларини талаб этмоқдалар.

— Яқинда бир воқеа содир бўлди, — дея ҳикоя қилади назорат пости бошлиғи Одил Осмонов. — Тошкент кўн заводи бизга 500 та пошна юбориши керак эди. Экспедиторимиз бориб олиб келди. Очиб қарасак, 50 та кам чиқди. Дарҳол акт тузиб, эътирозимизни заводга маълум қилдик. Кейин билсак, санаётганда «янглишиб» кетишган экан. Буниси ҳам майлия, кўп ҳолларда заводдан келаётган заготовкаларнинг сифати ниҳоятда паст бўлади. Буларни тўғрилаш учун кўп вақтимиз сарф бўлаяпти.

Кўн заводи раҳбарлари Янгийўл пойафзалчиларининг бу ҳақли эътирозларини ҳисобга олишлари керак. Заказчи корхоналарни сифатли хом ашё ва материаллар билан таъминлашга пудратчи корхоналар алоҳида эътибор бермоқлари керак.

Янгийўл пойафзалчилари бу йил улкан марраларни кўзлаб меҳнат қилишяпти. Улар йиллик планни муддатидан бир ҳафта олдин адо этиш, қўшимча неча минглаб сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга бел боғлаганлар. Қўшимча маҳсулотларнинг кўпчилик қисми тежалган материаллардан тайёрланади. Шу мақсад сари интилаётган барча ишчилар ва назоратчилар йил бошиданоқ тежамкорлик шиорини баланд кўтариб келмоқдалар.

1968 йилнинг дастлабки икки ойидаёқ бу кураш ўз самараларини кўрсатди. Улар 68,6 минг квадрат дициметр устки чарм, 25,2 минг квадрат дициметр қаттиқ чарм, 57,8 минг квадрат метр газлама ва бошқа материал ҳамда хом ашёларни иқтисод қилиб қолдилар.

Бу катта ғалабанинг дебочасидир, албатта.

Ж. НОСИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ТАБИАТШУНОС БУРЧАГИ

Тўтиқуш билан суҳбатда

Чехословакияда яшовчи Йозеф Адамец тўтиқуш шинавандаларидан. Унинг тўтиқушлари 300 дан ортиқ сўзни билади. Қуйида журналист ва рассом Ян Махнинг шу ҳақдаги мақоласини диққатингизга ҳавола қиламиз.

— Салом берррдик. Менинг отим Жако. Хўжайинимни Йозеф Пена Адамец дейдиларрр. Ошна, беррри кел, нима гап? Ҳеч нарса...

Гапирувчи тўтиқуш Жако мени шу сўзлар билан кутиб олди. Ҳайратдан бироз ўзимга келгач, уй эгаси — Малие Святокевици ҳунар билим юртининг ўқитувчиси Йозеф Адамецга шу савол билан мурожаат қилдим:

— Қуш ўргатиш билан анчадан бери шуғулланасизми?— Болалигимдан ҳар хил ҳайвонларни ўргатардим. Айниқса қушларга ишқибоз эдим. Уларни ўргатиш осон. Эсимда, сойкам бор эди, уни «Пеник, Пеник, Кача нима иш қиляпти» дейишга ўргатдим. Кейин қора қарғани «Кача, салом бердик!» дейишга ўргатдим. Ҳозир бир қарғам бор: «Карлуша, салом, омонмисан» дея олади.

— Кушларни гапга ўргатиш учун тилини бироз қирқиб ташлаш керак, дейишади. Шу ростми?

— Бу ҳақда тўғриси, гапиришни ҳам ёқтирмайман. Қуш тилини қирқишнинг хожати йўқ, бу ортиқча қаҳри-қаттиқликдир. Агар қушнинг «истеъдоди» бўлмаса, унинг тили қирқиб ташланса ҳам, барибир одамга ўхшаб гапиролмайди. Ҳар бир сўзни тўтиқушим Жако сингари хижжалаб айтадиган сойкамнинг ҳам тилини қирқмаганман. У ҳарҳолда идрокли қуш эди, сўзларни деярли бутунлай ўзи ўрганиб олган эди.

— Тўтиқушларни қандай ўргатгансиз?

— Энг аввало, хотиним тўтиқуш Лоринкани, кейин Жакони олиб келди. Жако жуда жаҳлдор эди, нуқул чўқирди. Ўшанда, тўғриси, уни қобилиятсиз, деб ҳисоблагандим. Натижасини бир йил кутдим. Кейин «шогирдим» чуғурчуқ, какку қуш ва ёввойи каптарга тақлид қилаётганини билиб қолдим.

Иш жўнашиб кетди. Жако ўрганган биринчи сўз «Лора» эди. Айтиш мумкинки, бу сўз — тўтиқушларнинг халқаро терминидир, негаки «р» товушини тўтиқушлар жуда тез ўзлаштиришади.

Сўзларни аниқ талаффуз этиш ва жиддийгина сўз запасини ўрганиш учун тўққиз йил муттасил машқ қилишга тўғри келди. Жако—истеъдодли қуш: етти-саккиз кун давомида бир сўзни кунига юз марта қайтариб айтиб турсангиз, бемалол ўзлаштириб олади. Шундай ҳам бўладики, у ҳатто ўзи айтишни хоҳламайдиган сўзларни ҳам ёқтириб қолади. Бундай сўзларни Жако тез уқиб олади. Кейинчалик уларни эсдан чиқариши ҳам қийин бўлади.

Тўтиқушларни ўргатганда уларни зўрламайман, жазо ҳам бермайман. Яхши ўргандими — мукофот бераман. Тўғри, баъзи вақтда уришаман ҳам. Муҳими — қуш нимага мақтаётганимни, ё нимага уришаётганимни билиши керак.

— Ҳамма нарсанинг тартиби бор. Тарбияланувчиларингиз турмуш тартиби қандай?

— Улар жуда оддий яшашади. Тўтиқушлар камсуқум бўлади, уларга бироз писта, маккажўхори, сули, олма ёки салат барги бўлса бўлгани. Улар сув ёки совутилган чой ичишади. Қуш одатда кун бўйи овқат ейди, унинг иштаҳаси доим яхши бўлади, тўғри, таоми мазали бўлиши керак.

Табиий шароитда тўтиқуш ҳеч қачон кўлмакда ёки ариқда чўмилмайди, у одатда ёмғирни кутади. Сув пўртана бўлиб оқадиган тропик жалалар ёққанида улар тоза яйрашади. Менинг ўқувчиларим илиқ ёз ёмғирида «ваннага тушишади». Момақалдироқдан эса улар фақат ҳузур қилишади. Айниқса Лоринка шундай: момақалдироқ гулдираганида у ашула айтади, ўзича чулдирайди, хурсанд бўлганидан сакраб ҳам қўяди.

Мана, тўтиқушларим ўзи келиб қолишди. Келинг, улар билан бир гаплашайлик.

— Қани бизга айтчи, ана у тўтиқушнинг оти нима эди? Ҳа, Лоринка, уни буёққа чақириб юбор!

— Лоооррринка!

— Лоринкага нима дейман?

— Лорра, қулоқ берр.

— Ойингни чақир, бир пиёла кофе келтирсин.

— Ойи кофе келтиррр.

— У бизга нима келтирди?

— Сув келтиррди.

— Қандай билдинг?

— Қулт-қулт-қулт.

— Товушидан билибсанда. Мана сенга ёнғоқ бераман. Тарбия кўрган тўтиқуш эгасидан ёнғоқни нима деб сўрайди?

— Пеник, ўррртоқ, сўрррайман, ёнғоқ беррр.

— Ана энди эчки ҳақида эртак айтиб бер-чи? Эчки нима қиларди?

— Яхши. Пеник эчки олди, беш сўм берррди, аррравага қўшди, пулни олдиррди... бу ҳаззил, бу ҳаззил...

— Қани, Жако, бир мақтаниб кўрчи, келаси йил қаерга борамиз?

—Аллоо, аллоо, Африкага боррамиз, хурррмо террамиз.

Кетатуриб, биз хайрлашдик.

— Хайр, Жако!

Лоринка ўз иши билан машғул эди. Жако эса уйни бошига кўтариб:

— Хайррр, бу—ҳаззил,— деб такрорлар эди.

(«Техника-молодежи» журналидан).

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ПОЙТАХТ САНЪАТКОРЛАРИ КОЛХОЗЧИЛАР МЕҲМОНИ

Яқинда Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театри санъаткорлари Янгийўлдаги Ленин номли колхоз аъзолари меҳмони бўлишди. Пойтахт санъаткорлари колхоз клубида давлат ва Ҳамза мукофотлари лауреати Абдулла Қаҳҳорнинг «Аяжонларим» комедиясини намойиш қилишди.

Ҳамза номли театр санъаткорлари тез-тез пахтакорлар меҳмони бўлиб туришади. Улар яқинда Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида, Янгийўл шаҳар халқ театрида, Троицкий номли санаторийда спектакллар кўрсатишди.

Р. АЪЗАМХЎЖАЕВ.

БЎСТОНЛИҚДА АТЕИСТИК КЕЧА

Бўстонлиқдаги «Ленинград» колхозида атеистик кеча бўлиб ўтди. Кечада Оржоникидзе район партия комитети инструктори В. Кодиров «Фан ва дин», врач Ў. Ғафуров «Дин ва медицина» деган темада лекция ўқидилар.

Шунингдек, 61-мактаб ўқитувчиси Р. Исмоиловнинг Химия мўъжизалари тўғрисида ўтказган суҳбати ҳам тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

Р. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ИШЧАН ПОЧТАЛЬОН

Мирзапўлат Раджаметов Оржоникидзе районидаги 11-боғдорчилик совхозида почтальон бўлиб ишлайди. У мана шу касби билан эл-юрт ўртасида катта ҳурмат топди. Мирзапўлат ака ўн беш йилдирки, хушхабарлар тўла сумкасини елкага осиб, қишлоқ кезади, газета, хат, журналлар элтади, нафақа ва пенсия пулларини ҳам тарқатади.

Ў. АБДУРАҲМОНОВ.

Тошкентдаги 63-мактабда дўстлик клубига кўп ўқувчи аъзо. Улар ҳозир Болгария, Чехословакия, Польша каби қардош мамлакатлар билан хат орқали алоқа боғлаб турищади.

Суратда: 8-синф ўқувчиси Ж. Шерматова Болгариядан олинган мактубни ўртоқларига ўқиб бермоқда.

В. Салов фотоси.

РАССОМЛАР УСТАХОНАСИДА

М. Раҳимов чизган сурат.

САНЪАТКОР

Кўргазма зали бўйлаб борар экансиз, нозик дидли мўйқалам соҳиби яратган санъат мўъжизасини кўрасиз.

Ўзбекистон халқ рассоми М. Раҳимовнинг 60 йиллик юбилейига бағишлаб ташкил этилган бу кўргазмада устоз ясаган 200 дан ортиқ безакли сопол ва чинни буюмлар қўйилган.

Муҳиддин ака бу касбни Тошкентдаги ҳунармандчилик мактабида эгаллади. Сўнгра Москвадаги илмий-текшириш институтида, Ленинградда билим олди, ҳунар ўрганди. Ўзбекистонга қайтгач, Самарқанддаги тасвирий санъат техникумида ишлади.

Бир неча йиллар давомида у Самарқанддаги тарихий ёдгорликларни сақлаш ишига раҳбарлик қилди. Бир вақтнинг ўзида ижодий иш билан ҳам шуғулланди. У қадимий санъат намуналарини қунт билан ўрганди, улардан ижодий фойдаланди. У чинни ва сопол идишларнинг бир неча янги турларини яратди. Кўргазмада турли хилдаги дид билан ишланган ана шундай идишлардан намуналар қўйилган.

Унинг «Ўзбекистон бадиий сополи» номли асари ҳам сопол идишларнинг қурилиши ва безакларини ўрганиш борасида катта аҳамиятга эга бўлди. «Уймакорлик санъати» асари эса жуда муҳим қўлланма бўлиб хизмат қилмоқда.

Муҳиддин Раҳимов — республика, Иттифоқ ва чет элларда ташкил этиладиган кўргазмаларнинг доимий қатнашчиси. Монреалда ўтказилган виставка қатнашчилари ва томошабинлари Муҳиддин аканинг санъатига офаринлар айтишди.

Миллий санъатимизга салмоқли ҳисса қўшиб келаётган халқ рассомимиз кўргазмаси санъат шинавандаларини хушнуд этади.

Т. ОДИЛБЕКОВ.

ХАЛҚ САЛОМАТЛИГИ ЙЎЛИДА

Кўкламги экиш кампаниясида қишлоқ меҳнаткашларига медицина хизматини тағин ҳам яхшилаш муҳим вазифа. Шунинг учун амалга ошириладиган тадбирларни белгилаб олиш мақсадида яқинда область медицина ходимларининг йиғилиши ўтказилди. Унда экиш даврида қишлоқ аҳолисига ҳар томонлама намунали медицина хизматини кўрсатиш масаласи атрофлича муҳокама қилинди.

Оржоникидзе ва Ўрта Чирчиқ районларида бу соҳада кўрилган тадбирлар ҳам эшитилди.

Шунингдек, йиғилишда область кўз касалликлари шифохонаси томонидан қилинаётган ишлар юзасидан фикр юритилди.

Область дорихоналар бошқармасининг бошлиғи Ҳ. Давлатов жойларда кўчма дорихоналар ташкил қилингани, автолавка машиналари ремонтдан тўла чиқарилгани, дала шийпонларидаги аптечкалар дори-дармонлар билан етарли таъминланганини гапириб берди.

Область санитария маорифи уйи йўли билан эса далаларда медицина темасида турли лекция ва суҳбатлар уюштирилади, савол-жавоб кечалари ташкил қилинади.

Ж. ХЎЖАЕВ.

БАҲОР КЕЛДИ...

... Қуёшнинг илиқ нуридан эриган қорлар жилғалар бўйлаб югургилайди. Майса-ниҳолларга жон бағишлайди. Чечаклар қувнаб кўз очади. Далада ҳаёт қайнайди. Тракторнинг гулдурос овози қиш сукунатини парчалаб юборди. Деҳқонлар далага чиқишди. Бирининг қўлида ер ўлчагич, бошқалари қалам ва қоғоз кўтариб олишган. Бободеҳқон етилган тупроқни кафтига олиб, меҳр билан тикилади.

Деҳқоннинг одатдаги оддийгина иш куни. Аммо бу оддийликда муҳим бир интилиш мужассам. Суратда мана шу интилиш ҳақида ҳикоя қилинади. Малик Набиев бўёқлар воситасида ўзбек деҳқонининг меҳнати ҳақида жонли бир лавҳа яратишга муваффақ бўлган. У табиат манзарасини одамлар характерига, ўйига усталик билан уйғунлаштириб юборган.

Рассомнинг меҳнат ва оддий одамлар ҳақида ҳикоя қилувчи серқирра ижоди тобора камол топиб боряпти.

Суратда: Ўзбекистон халқ рассоми М. Набиев иш устида.

КИНОТЕАТР ВА БЕШ КУНЛИК ИШ ҲАФТАСИ

(САНЪАТ САРОЙИНИНГ ДИРЕКТОРИ Т. ЖУМАЕВ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ)

Дам олиш вақтларида ҳамма нарсага улгуриш мумкин. Бу, ҳаркимнинг ўзига боғлиқ. Айниқса, икки кунлик дам олишга ўтилгандан кейин қулай имкониятлар туғилди. Дам олиш соати анча узайди.

Кўпчилик ҳафтанинг шанба ва якшанба кунларидан унумли фойдаланишади, турли қизиқарли ишлар билан машғул бўлишади. Бировлар коллектив бўлиб саёҳатга йўл олишади, яна бировлар клуб, қироатхона, маданият ва истироҳат боғларида ўтказиладиган маданий тадбирларда қатнашади. Маданий-маиший муассасалар эшиклари ҳамма учун кенг очиқ.

Мана, ўзимизнинг Санъат саройидан қиёс. Тўғри, беш кунлик иш ҳафтасига ўтилган дастлабки вақтларда ходимларимиз шошилиб қолишди. Шанба ва якшанба кунлари жуда тез етиб келаётгандек туюларди уларга. Бунгача белгиланган тадбирларнинг айримларини ташкил этишга улгураолмай, қолардик.

Иш шу зайлда борса, кўпчилик олдида уялиб қолишимиз турган гап эди. Хўш, бунинг учун нима қилиш керак? Бу саволлар бизни жиддий ўйлантириб қўйди. Сеанслар олдидан кўриладиган тадбирлар ҳақида ҳар ким ўзича режа тузди. Бу ишларни тағин ҳам яхшилаш юзасидан ўзаро фикр алмашинди. Якдил бир қарорга келиш учун йиғилиш ўтказилди. Ҳар ким ўз таклиф ва мулоҳазаларини ўртага ташлади.

Томошабинларга яхши маданий хизмат кўрсатиш учун, аввало ички имкониятларни ишга солдик. Бунгача бу хил ишлар айрим кишиларга топшириб қўйилган эди. Бу билан иш битмас экан. Саройнинг каттасидан-кичиги — ҳамма бир ёқадан бош чиқариб ишга киришди. «Бу сенинг вазифанг, буниси меники» дейишга чек қўйдик.

Мана энди ўзингиз келиб кўринг. Авваллари, шанба кунлари сарой фойеларида концертлар бериш одат тусига кирмаган эди. Энди бўлса якшанба ва шанба кунларида ҳам сеанслар олдидан бундай маданий тадбир ўтказилмоқда.

Алишер Навоий номли катта ўзбек академик опера ва балет театри, Ўзбекистон Давлат эстрадаси коллективлари хизматидан томошабинлар хурсанд бўлмоқдалар. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари ҳам ўз талантларини намойиш қилишмоқда. Масалан, Тошкент электр лампа заводи бадиий ҳаваскорлари кейинги 2—3 ой ичида бир неча концерт билан чиқишди. Умуман, энди ҳар ҳафтада 2—3 марта концерт қўйиб туриладиган бўлди.

Бу бир. Иккинчидан, болалар сеансларига куч бердик. Болалар фильмлари репертуарини танлаш билан шуғулланиш учун алоҳида кенгаш тузилди. Кенгаш пойтахтимиздаги деярли ҳамма болалар муассасалари билан яқиндан алоқа боғлаган. Болалар фильмлари репертуарларини тузишда жойлардан олинган талабномаларни ҳам эътиборга оламиз. Экран асарлари календарь плани тасдиқлангач, уларни бир нусҳадан мактабларга, болалар муассасаларига юборамиз.

Жумладан, ўқувчиларнинг баҳорги каникуллари вақтида намойиш қилинган болалар фильмларини 20 мингга яқин ўқувчи келиб кўрди. Фильмлар бошланиши олдидан турли суҳбатлар, викториналар ўтказиб турилди. Ёш томошабинлар донгдор кишилар, ёзувчилар, олимлар, санъаткорлар билан учрашдилар. Бадиий фильмлардан олдин кўрсатиладиган киножурналлар болалар ҳаётига, ўқув-тарбия ишларига оид ҳужжатли экран асарлари билан алмаштирилди. Бундан кейин ҳам ўқувчилар каникуллари кунларида саройимиз болалар ихтиёрига бериб қўйилади.

Балки, сиз «Шанба кунларида болалар фильмларини ташкил этиш ноқулай эмасми? Ахир, бу куни мактабларда машғулотлар бўлади-ку!» дерсиз. Биз буни ҳам инобатга олдик. Ҳар шанбада бўладиган эрталабки биринчи сеанс болалар учун қўйиб берилади. Бу сеансларга эндиликда кўп одам келадиган бўлиб қолди. Томошабинлар бу сеанслар ҳақида ўзларининг ижобий фикрларини бизга ёзиб юборишмоқда. Мана шулардан бири: «Аввало, шанба кунларида болалар учун алоҳида сеанс ажратганлигингиз учун раҳмат, — деб ёзади Октябрь районида истиқомат қилувчи Т. Жалилов. — Оиламиз билан бу фильмларни келиб кўряпмиз. Бу, ота-оналар билан болаларнинг бирга кино кўришини ташкил этишдаги қулай форма».

Икки кун дам олиш муносабати билан кинопропагандаси ишлари қизитиб юборилди. Бевосита жойларнинг ўзида билетларни тарқатиш меҳнаткашларни кинога бўлган қизиқишини оширишда муҳим роль ўйнамоқда. Шунингдек, фильмларга олдиндан билет сотиш ҳам йўлга қўйилди. Шу мақсадда жойларда билет кассалари очилди. Кечки сеансларга келган томошабинлар учун автобуслар ажратилди. Саройимиз ижодий совети иш планида бундан бошқа яна бир қатор тадбирлар бор. Уларнинг ҳар бирини кўнгилли ҳамда кенг жамоатчиликнинг иштирокида ўтказишга ҳаракат қилаяпмиз.

Саломатлик фильмлари, санъат жанрлари ҳамда кўча ҳаракати қоидаларига доир тематик экран асарлари ҳам намойиш қилиб туришга келишиб олдик. Цирк ҳақидаги фильмларга талаб катта. Томошабинлардан келиб турган талабномалар асосида кейинги ойларда бундай асарларни бир неча марта намойиш қилдик.

Кўриниб турибдики, меҳнаткашларнинг кўнгилли ҳордиқ чиқаришларида кинотеатрларнинг роли катта. Республика маданият ходимлари кенгаши қатнашчиларининг Ўзбекистоннинг барча маданият ходимларига мурожаатида таъкидланганидек, аҳолига кино хизмати кўрсатишни яхшилаш, энг яхши бадиий, хроникал ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмларни активроқ пропаганда қилиш, кинофильмлар кўрсатиш сифатини ошириш, болалар учун киносеансларни кўпайтириш кинотеатр ходимларининг шарафли бурчидир.

СПОРТ

«ПОЛИТОТДЕЛ» ҒАЛАБАСИ

«А» классининг иккинчи лига командалари ҳам мамлакат биринчилиги мусобақаларини бошлаб юбордилар. Иккинчи лиганинг тўртинчи группасига кирган «Политотдел» колхози футболчилари 12 апрель куни ўз майдонида Кемерово шаҳрининг «Кузбасс» командасини қабул қилдилар.

Мусобақада биринчи бўлиб меҳмонлар муваффақиятга эришишди. Танаффусгача «Политотдел» ҳужумчиси Шиманович ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлди. Танаффусдан сўнг Шиманович яна икки марта тўп урди. Меҳмонлар эса бир мартагина ҳисобни ўзгартира олдилар. Биринчи ўйин 3:2 ҳисобида «Политотдел» фойдасига ҳал бўлди.

Шу куни Фарғонанинг «Нефтяник» комадаси Хабаровск армиячилари билан куч синашди. Ўйин 1:0 ҳисобида ўзбек футболчилари фойдасига ҳал бўлди. Тўпни Кателин киритди.

«Зарафшон» (Навоий) билан Томскнинг «Томлес» футболчилари баҳси 0:0 ҳисобида дуранг бўлиб тугади.

«Б» КЛАССИДА

Ўрта Осиё зонасининг «Б» класси командалари мамлакат биринчилигининг уч учрашувини ўтказдилар. Уч ўйиндан сўнг «Самарқанд» командаси пешқадам бўлиб олди. Самарқандликлар олти ўйиндан олти очко тўпладилар.

Куйбишев районидаги 9-прокат пункти аҳолига намунали хизмат қилмоқда. Суратда: пункт ходими Г. Беглова Тошкент қишлоқ хўжалик ирригацияси ва механизацияси инженерлари институти студенти Т. Абдуллаевга ижарага уй-рўзғор буюмлари бермоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

(3-канал)

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Теленгиликлар. 18.15 — Ёнғиндан сақлаш ишлари ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган эшиттириш. 19.35 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 19.40 — Теленгиликлар. 19.55 — Сиҳат-саломатлик (илмий-оммабоп эшиттиришлар программаси). 20.35 — Адабий меросимиз ойнаижаҳонда. А. Алавий. 21.00 — 25 аср шаҳри (Самарқанддан олиб кўрсатилади).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

(5-канал).

Рус тилида: 18.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун химиядан пластик массалар ҳақида эшиттириш. 18.40 — 2-курс студентлари учун назарий механикадан машғулот. 19.40 — Қурилишни комплекс механизациялаш.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

(9-канал)

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Моҳир қўллар (Ўқувчилар учун). 20.20 — Ажойиб кашфиёт ижодкорлари. 20.40 — Гуллар диёри (телефильм).

Рус тилида: 21.10 — Миллионлар университети. 21.25 — Душман қуюнлари (бадиий фильм).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 16/IV да Қирол қайлиғи, 17/IV да Аида, 18/IV да Дон Жуан.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IV да Вероналик икки йигит, 17/IV да Аяжонларим, 18/IV да Мирзо Улуғбек.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/IV да Қалам қошлигим, 18/IV да Нурхон.

КИНО

Авлиё Януарий операцияси — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Эркак ва аёл — ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Отелло Дюлахазеда — МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА МАВСУМНИНГ ЁПИЛИШИ ОЛДИДАН

16, 17, 19, 20, 21 апрелда энг ёш ўргатувчи Борис Денисов раҳбарлигида

ШЕРЛАР АТТРАКЦИОНИНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ

РСФСР да хизмат кўрсатган артист Борис Вяткин иштирок этади.

Билетлар сотилмоқда.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

счёт дафтарчалари тугаётган абонентлардан

СЧЁТ ДАФТАРЧАЛАРИНИ ОЛИШ УЧУН

абонент хизматига қуйидаги адресга мурожаат қилишларини: Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси, 101 уй, ёки хат, ёки қуйидаги телефонлар бўйича: В-3-29-56, В-9-19-241, В-3-78-60 абонент номери, фамилияси, адреси ва счётчикнинг сўнгги кўрсатишини

МАЪЛУМ ҚИЛИШЛАРИНИ СЎРАЙДИ.

Абонент хизмати ҳар куни эрталаб соат 9 дан кеч 7 гача, шанба куни кундуз соат 5 гача ишлайди. Дам олиш куни — якшанба.

А. НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРГА

билет тарқатиш бўйича район вакиллари, саҳна машинистлари, декорация монтировкачилари, реквизиторлар, тикувчилар, дурадгорлар ва уборшчицалар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 28 уй.

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ СТАДИОНИДА

16 апрель кеч соат 6 да СССР биринчилиги учун «А» класс командалари ўртасида

ФУТБОЛ

«ТОМЛЕС» (Томск) — «ПОЛИТОТДЕЛ» (Тошкент области) командалари учрашадилар.

Ўзбекистон ССР Коммунистик партиясининг Тошкент область комитети секретариати, партия ва касаба союз ташкилотлари, маъмурий ва савдо-молия органлари бўлими мудири Ж. М. Маликовга синглиси

Фарида

МАЛИКОВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 08320. ИНДЕКС — 64697. № Б — 1842.